

Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS

znad Niemna

14 listopada 2003r. Nr 46 (599) Index 63863 Rok założenia 1989

**Zawsze obieraj
drogę najkrótszą,
albowiem krótką
droga jest
naturalna**

Marek AURELIUSZ

Odrodzenie ducha narodowego

Dążył naród do niepodległości dwoma drogami, drogą powstań orężnych i drogą pracy organicznej

-Możemy i powinniśmy wymagać wiele od Rzeczypospolitej, ale musimy pamiętać, że składa się ona z tego, co my robimy dla niej — powiedział prezydent przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie. Odbyła się tam uroczysta odprawa wart z okazji Święta Niepodległości.

Aleksander Kwaśniewski pozdrowił polskich żołnierzy, którzy służą w misjach pokojowych na całym świecie, w tym także w Iraku.

11 listopada 1918 roku podpisano zawieszenie broni na froncie zachodnim. Oznaczało to zakończenie I wojny światowej. Po 123 latach zaborów: rosyjskiego, pruskiego i austriackiego odrodziła się Rzeczpospolita.

Wybuch pierwszej wojny światowej w 1914r. dla opanowanej przez zaborców Polski oznaczał szansę na odzyskanie niepodległości. Państwa zaborcze walczyły po przeciwnych stronach. Rozdarci między trzy mocarstwa Polacy nieraz stawali przeciwko sobie. Spośród Polaków służących w armiach zaborczych zginęło 450 tysięcy żołnierzy, rannych zostało 900 tysięcy. I wojna światowa zakończyła się klęską wszystkich trzech państw zaborczych, co umożliwiło wyzwolenie Polski.

W Warszawie, Krakowie i Lublinie powstawały ośrodki władzy nowego państwa. Ostatnim etapem ich tworzenia było przybycie 10 listopada 1918r. do Warszawy z więzienia w Magdeburgu Józefa Piłsudskiego. Piłsudski był twórcą Legionów Polskich, które w latach I wojny światowej najpełniej reprezentowały idee walki narodowowyzwoleńczej.

Józef Piłsudski odegrał zasadniczą rolę w odbudowie państwa polskiego po 123 latach zaborów

Jego powrót wywołał entuzjastyczne demonstracje i spowodował ludność stolicy do usunięcia z miasta 30-tysięcznego garnizonu niemieckiego. W rozbrajaniu Niemców okupujących Warszawę szczególną rolę odegrała młodzież skupiona w szeregach Polskiej Organizacji Wojskowej, milicji, socjalistów i nie zrzeszona.

11 listopada wieczorem Rada Regencyjna utworzona pod protektorem dwóch byłych zaborców — Austrii i Niemiec przekazała Józefowi Piłsudskiemu władzę wojskową, a trzy dni później Regenci przekazali mu wszelkie uprawnienia na rzecz Piłsudskiego, powierzając mu funkcję Tymczasowego Naczelnika Państwa, a wraz z nią pełnię władzy państwowej. Przedstawiciele niemieckich wojsk okupacyjnych zobowiązali się przed Piłsudskim do opuszczenia ziem polskich bez broni i sprzętu wojskowego. Również 11 listopada Niemcy podpisały zawieszenie broni z aliantami w Compiègne, co zakończyło I wojnę światową.

Po 123 latach Polska była znów wolna, jednak państwo nie było jeszcze w pełni zjednoczone, nie miało ustalonych granic, obejmowało obszar około 140 tysięcy kilometrów kwadratowych, na których mieszkało około 14,5 miliona ludności.

Polacy musieli walczyć o granice zarówno na wschodzie jak i na zachodzie. Organizowali powstania, plebiscyty. Tymczasem ze wschodu nadciągały wojska bolszewickie. Do decydującej bitwy doszło w sierpniu 1920 roku na przedpolach Warszawy. Po odparciu wojsk bolszewickich rozpoczął się odwrót nieprzyjaciela. Rzeczpospolita była znów wolna.

11 listopada 1918r. był nie tyle datą odzyskania pełnej niepodległości, co dniem odrodzenia się ducha narodowego. Uchwały na jakiś czas spory o kształt Rzeczypospoli-

tej, a dla jej dobra zwalczające się dotychczas ugrupowania potrafiły zawrzeć kompromis. Przed Polską i Polakami otworzyła się wielka dziejowa szansa odbudowania silnego, liczącego się w Europie państwa.

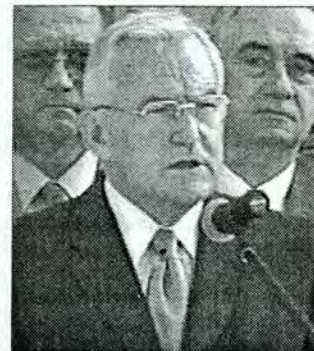
11 listopada nie od razu stał się świętem państwowym. Spory o datę odrodzenia państwa polskiego toczyły się przez całe dwudziestolecie międzywojenne. Za dzień oddzielający niewolę od wolności proponowano uznać 5 listopada, kiedy to w 1916r. w Warszawie i Lublinie zapowiedziano utworzenie samodzielnego państwa polskiego. Sam Józef Piłsudski bardziej skłaniał się do ustanowienia Dniem Niepodległości 22 listopada, kiedy zatwierdził dekret o najwyższej władzy reprezentacyjnej Republiki Polskiej.

Dopiero po zamachu majowym w 1926r. Józef Piłsudski wydał rozporządzenie, zgodnie z którym świętem państwowym stał się 11 listopada.

W 1945r. listopadowe święto zostało zniesione. W jego miejsce wprowadzono 22 lipca. Wraz z narastaniem opozycji wobec PRL, dzień 11 listopada stawał się coraz częściej okazją do demonstrowania społecznego oporu. Po raz pierwszy w historii PRL władze państwowe złożyły tego dnia wieńce przy Grobie Nieznanego Żołnierza w 1981 roku, a data ta została wpisana w kalendarz obchodzonych rocznic. W 1989r. 11 listopada został przywrócony jako święto państwowe.

WIADOMOŚCI/AD

W numerze:

**Ofiarność
polskiego
wojska**

2

**Raz komórka,
dwa komórka**

3

Oby tak dalej

4

**Atmosfera jest
niesamowita**

9

GRODNO

Z optymizmem w przyszłość

Planuje się wydanie swoistego kompendium wiedzy o Polakach na Białorusi

Być Polakiem, to czuć się Polakiem — tak mówili uczestnicy II Konferencji Międzynarodowej „Problemy świadomości narodowej ludności polskiej na Białorusi”, która w dniach 7-9 listopada odbyła się w Polskiej Szkole w Grodnie.

Inicjatorem i organizatorem konferencji wystąpił ZPB. Pierwsza konferencja odbyła się w 2001r. W tego-rocznym gremium udział wzięli przedstawiciele środowiska polskiego, białoruskiego i rosyjskiego, naukowcy z Białegostoku, Warszawy, Lublina, Wrocławia i in. Uczestnicy, którzy nie mogli dojechać, wysłali materiały.

Gości konferencji witała wystawa-sprzedaż, gdzie można było zapoznać się z pracami artystów członków „Towarzystwa Twórców Ludowych” przy ZPB. Organizatorzy udostępnili literaturę polonijną wydawaną na Białorusi: „Magazyn Polski”, „Słowo życia” i in. W uroczystym otwarciu forum udział brali: prof. Andrzej Stelmachowski, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Andrzej Krętowski, Konsul Generalny RP w Grodnie, Grzegorz Łubczyński, wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Tadeusz Kruczkowski,

Prof. Adam Wojciechowski, prof. Andrzej Stelmachowski, dr Tadeusz Kruczkowski oraz Grzegorz Łubczyński

prezes ZPB, powiedział, że celem tego forum było ustalenie wspólnego poglądu na kwestie świadomości narodowej i wypracowanie kroków ku rozwiązaniu problemów zaistniałych na Białorusi. „Lata powojenne, które były ciężkim wezwaniem dla Polaków na tych terenach, muszą być badane. Konferencja ta powinna dać pewne odpowiedzi na pytanie, jakim jest społeczeństwo pol-

skie na Białorusi i jaka jest jego przyszłość” — uważa Tadeusz Kruczkowski. Występując prof. Andrzej Stelmachowski powiedział, że zasadniczą problematyką konferencji jest niezmiennie bliska dla Polaków z Polski. „Jesteśmy świadkami przemian i przekształceń, które dają obraz bardzo dziwny. Podają się spisy ludności, gdzie liczba osób, przyznających się do narodowości pol-

skiej zmniejszyła się. Jednak sytuacja na Białorusi jest lepsza niż na Ukrainie, gdzie Polacy na każdym kroku spotykają się z problemami. Dlatego jesteśmy zdania, że wspólnie powinniśmy zastanowić się nad stanem świadomości polskiej na Wschodzie i jej perspektywami” — dodał prof. Andrzej Stelmachowski.

Konsul Generalny RP Andrzej Krętowski zaznaczył, że „konferencja daje materiał, demonstrujący obecną sytuację, co jest wielką korzyścią nie tylko dla działaczy społecznych, ale również i dla następnych pokoleń. Według oficjalnych danych spisu ludności, Grodzieńszczyzna jest największym skupiskiem Polaków na Wschodzie. O tym powinniśmy zawsze pamiętać” — uważa Andrzej Krętowski. Przypomniał również o sytuacji mniejszości białoruskiej w Polsce oraz o systemie wzajemności, który istnieje w świecie dyplomacji, jednak nie jest dostatecznie stosowany przez władze Białorusi w stosunku do mniejszości polskiej.

czytaj na str. 4

**23 listopada
w Domu Polskim w
Lidzie odbędzie się
XI Festiwal
Dziecięcej
Piosenki
Polskiej**

Prosimy kierowników zespołów, zainteresowanych udziałem w festiwalu, zgłaszać się do Działu Kultury ZPB pod nr. tel.: (0152) 77-18-85

ISSN 1563-3233

USA

Senator Hillary Clinton powiedziała, że będzie walczyć w Kongresie o zniesienie wiz do USA dla Polaków.

Zniesienie wiz dla Polaków to jeden z punktów z poufnego dokumentu ambasadora RP Przemysław Grudzińskiego, który w lipcu został przekazany kongresmanom i Departamentowi Stanu. Szanse na spełnienie tego postulatu polskiego rządu są jednak znikome. Zgodnie z rozporządzeniem Departamentu Stanu ruchem bezwizowym można objąć kraje, w których liczba odrzuconych wniosków wizowych nie przekracza 3 proc. W przypadku Polski wskaźnik ten wynosi około 40 proc.

LITWA

Litewski parlament bada czy prezydent krył swojego doradcę, który robił interesy z rosyjską mafią. Prezydent Paksas tymczasem podróżuje po Europie.

Prezydent Litwy to przykład błyskawicznej kariery politycznej. W 1997r. nieoczekiwanie został burmistrzem Wilna. Znanego pilota akrobatę do startu w wyborach samorządowych namówili konserwatyści. Jako burmistrz stolicy Litwy odrestaurował starówkę, dzięki czemu zdobył dużą popularność. Potem dwukrotnie był premierem i za każdym razem odchodził z tego stanowiska z hukiem.

GRUZJA

Tak masowych wieców antyrządowych nie było w Gruzji od kwietnia 1989r., kiedy demonstranci domagali się niepodległości kraju, a Armia Radziecka krwawo stłumiła ich protest.

Przywódcy opozycji, Saakaszwili, Nino Burdżanadze i Zurab Żwanija, przyjęli zaproszenie Szevardnadzego do rozmów i spotkali się z nim w jego rezydencji Krcanisi. Jednak rozmowy skończyły się fiaskiem.

— Straciliśmy dwie godziny — powiedział Saakaszwili po spotkaniu. — Prezydent nie chce spełnić żądań opozycji. Dialog nie ma sensu. Będziemy dalej protestować.

Opozycja wyklucza jakiegokolwiek ustępstwa wobec władz — żąda ogłoszenia zwycięstwa Saakaszwilego lub unieważnienia wyborów, a radykalni jej przywódcy także dymisji Szevardnadzego. Liderzy opozycji apelują jednocześnie do demonstrantów o spokój i unikanie prowokacji. Szevardnadze po nieudanych rozmowach oświadczył, że są to żądania nie do „spełnienia” — zwłaszcza unieważnienie wyborów.

PAP/RADIOZET/AD

Ofiarność polskiego wojska

Umocnianie kruchej struktury bezpieczeństwa świata

- Jesteśmy tu, aby świat był bezpieczniejszy i aby Polska była bezpieczna — powiedział premier Leszek Miller do polskich żołnierzy wchodzących w skład wielonarodowej dywizji stacjonującej w Iraku podczas obchodów Święta Niepodległości w Obozie Babilon.

- Jesteśmy tu po to, aby pomóc zbudować Irakowi dobrą przyszłość. I będziemy tylko dotąd, póki nowe władze irackie będą mogły przejąć odpowiedzialność za swój kraj i bezpieczeństwo swoich obywateli — mówił premier.

- Udział Polski w zwalczaniu terroryzmu jest walką o własne bezpieczeństwo — powiedział Leszek Miller. — Dobrze wiemy, jak ważny jest pokój, wolność i możliwość decydowania o własnym losie. Znamy cenę niepodległości — dodał.

Minutą ciszy uczcili polscy żołnierze swojego kolegi, Hieronima Kupczyka, który 6 listopada zginął podczas misji wielonarodowej dywizji sił stabilizacyjnych w irackiej strefie środkowo-południowej. O zabitym oficerze wspominał też w swoim przemówieniu premier.

- Polscy żołnierze są w Iraku, bo są tutaj potrzebni — powiedział gene-

rał Andrzej Tyszkiewicz. — Wierzymy, że służąc narodowi irackiemu, służymy Polsce i wspólnocie międzynarodowej — powiedział Tyszkiewicz, który dowodzi wielonarodową dywizją w irackiej strefie środkowo-południowej.

Miller podkreślił, że Polacy chcą współpracować z Irakiem także po zakończeniu działań stabilizacyjnych. — W latach 60., 70. i 80. pracowało tu w Iraku prawie 40 tys. polskich inżynierów i robotników, którzy budowali drogi i fabryki. Kształciliśmy też wielu irackich studentów — powiedział Miller w rozmowie z szejkami. Dodał, że podobna współpraca możliwa jest również teraz.

Przemawiając podczas uroczystości Święta Niepodległości gubernator leżącej w polskiej strefie stabilizacyjnej prowincji Hilla dziękował za ofiarność polskiego wojska.

- Zawsze pamiętaliśmy o dobrych stosunkach łączących nasze dwa narody. Wasza praca i oddanie w tej misji dowodzi niezłomnością i odwagą, że nie pomyśleliśmy się w ocenie naszych sprawdzonych przyjaciół — mówił gubernator prowincji Hilla, Iskander Jawwad Wutwut. Uroczystości z okazji Święta Niepodległości odbywały się w zrekonstruowanych murach starożytnego Babilonu. Zakończyła je krótka defilada.

Po zakończeniu w Obozie Babilon uroczystości polskiego Święta Niepodległości premier Miller spotkał się z miejscowymi szejkami i przedstawicielami irackich władz strefy środkowo-południowej.

Miller podkreślił, że Polacy chcą współpracować z Irakiem także po zakończeniu działań stabilizacyjnych. — W latach 60., 70. i 80. pracowało tu w Iraku prawie 40 tys. polskich inżynierów i robotników, którzy budowali drogi i fabryki. Kształciliśmy też wielu irackich studentów — powiedział Miller w rozmowie z szejkami. Dodał, że podobna współpraca możliwa jest również teraz.

Leszek Miller spotkał się również z polskimi żołnierzami. — Śmierć polskiego żołnierza w polskiej strefie stabilizacyjnej nie wpłynie na stanowisko rządu polskiego, co do obecności w Iraku — oświadczył podczas konferencji prasowej w Obozie Babilon. — My podejmowaliśmy decyzję o obecności w Iraku z powodów politycznych, ale także moralnych. Jesteśmy głęboko przeświadczeni o słuszności tej decyzji. Nie widzimy możliwości ich zmiany — powiedział premier.

Premier wraz z Janiną Ochojską z Polskiej Akcji Humanitarnej odwiedzi jedną ze szkół w pobliskiej Hilli.

PAP/AD

OPINIA

Nie mamy się czego wstydzić

Zacznijmy być dumni, że jesteśmy Polakami

Jesteś dumny Czytelniku? Dumny, że jesteś Polakiem? Statystyki mówią, że nie. A powinieneś. Bo czas skończyć z naszymi narodowymi kompleksami, bo dla świata jesteśmy tacy sami jak wszyscy.

Na liście najwybitniejszych Niemców znalazł się ostatnio... Mikołaj Kopernik. Francuzi są dumni z Chopina i Skłodowskiej-Curie. Dla Litwinów Mickiewicz był wielkim poetą. Amerykanie wciąż znają dowcipy o Polakach, a też nie ukrywają wdzięczności za bohaterstwo strażaków-Polaków, ratujących ludzi po ataku na World Trade Center w Nowym Jorku. Turcy hotelarze uwielbiają gości z Polski, a dla włoskich kurortów wrzesień bez nas oznaczałby bankructwo.

Niemcy i Austriacy boją się konkurencji naszych robotników, którzy po wejściu Polski do Unii mogą opanować tamte rynki, i wbrew pozorom nie tylko o niższą cenę ich usług chodzi, ale też o jakość wykonania i ich fachowość.

Bo prawdziwy problem z tym naszym kiepskim narodowym samopoczuciem nie polega na tym, jak widzi nas świat, ale co my sami myślimy o sobie i kom-

pleksach, jakie w nas siedzą. I czas te kompleksy wyleczyć.

Z opuszczoną flagą

- Obserwując obchody 11 listopada, dochodzę do wniosku, że w Polsce jest coś nie w porządku z poczuciem dumy narodowej — mówi Richard Mbewe z Zambii, ekonomista Warszawskiej Giełdy Inwestycyjnej. — Przy Grobie Nieznanego Żołnierza, podobnie zresztą jak i w inne największe święta, świadkami uroczystej zmiany wart na ogół są dzieci, albo najstarsi, a nie ma tych w średnim wieku, mających największy wpływ na kraj.

Świętowania nie widać też na osiedlach. Tylko na nielicznych domkach wiszą flagi narodowe, które zresztą zdejmowane są zaraz po święcie (w Polsce prawo, niestety, zabrania wieszania flag poza określonymi dniami). Flagi są tradycyjnym, dla wielu — jak widać, a raczej jak nie widać — przestarzałym sposobem wyrażania uczuć patriotycznych.

A jak jest w najnowocześniejszym medium — Internecie? Strony z adresem zakończonym literkami „pl” aż roją się od negatywnych uwag o nas samych, jako nacji. „Polacy są chyba najgłupszym narodem na świecie” — pisze ktoś, pewnie

bardziej. „Ściszam głos, kiedy jestem za granicą i słyszę Polaków” — wyznaje „dobrze sytuowana”.

Z Internetu korzysta tylko część społeczeństwa. Jednak środowiska, które z racji braku wykształcenia lub pieniędzy raczej nie posługują się komputerem, zagadnienie widzą podobnie: — Być Polakiem to obciach, k...! Gdybym mógł, to już bym z tego kraju wy... — mówi dresiarz z warszawskiego Tarchomina.

Mesjasz narodów

Socjologzy badali, z czego Polacy są dumni. Okazuje się, zgodnie z potocznym przekonaniem, że największe poczucie dumy czerpiemy z odległej przeszłości. Im bliżej czasów współczesnych, tym gorzej. Niewiele osób zadowolonych jest z aktualnych osiągnięć ekonomicznych, a jeszcze mniej z jakości naszej demokracji. Tak jakby finanse państwa były jedynym kryterium oceny polskości.

Profesor Krystyna Skarżyńska z warszawskiej Szkoły Wyższej Psychologii

Społecznej bada stosunek Polaków do polskości. Na pytanie, czy wstyd być Polakiem, odpowiada jednoznacznie:

- Nie. Współczesny Polak jest jednak nieufny — zauważa Skarżyńska. — Brak pewności powoduje chwiejność nastrojów i zachowań, od zachwytów nad własną wspaniałością, po głębokie urazy i kompleksy. Społeczeństwo skoncentrowane na własnym bólu staje się agresywne i depresyjne. Nie osiągnie sukcesu jeśli dalej będzie myślało o sobie w kategoriach ofiary.

Janusz Czapinśki, socjolog, dodaje, że daliśmy innym nacjom wmówić sobie kłamstwa o Polsce i Polakach.

- Chociażby Niemcy twierdzą, że Polacy są bałaganiarzami i leniami. A jeśli przez cały czas słucha się negatywnych opinii o sobie, to w końcu człowiek zaczyna w to wierzyć. Jednak w ostatnich latach dokonał się postęp i takimi opiniami przejmujemy się mniej niż 10-15 lat temu — kończy

socjolog.

Niedawno Adam Hanuszkiewicz rozmawiał z poznańskimi studentami o konieczności poprawy Rzeczypospolitej. — Uczucia narodowe objawiają się u nas jedynie w sporcie. Musimy dać już odpocząć piłkarzom czy Matyszowi. Sami musimy się zabrać do kształtowania postawy narodowej — twierdzi reżyser.

Hanuszkiewicz, któremu przed laty udało się ściągnąć młodzież do Teatru Narodowego na naszą wielką klasykę (Dziady, Balladyna), teraz nosi się z zamiarem zorganizowania ogólnopolskiej akcji „wymiany wartości narodowych”, która miałaby wypracować nowe wzorce dla młodzieży i rozpropagować postawy obywatelskie. — Już dość darcia szat, rozlewania powstańczej krwi. To nie przyda się nam w zjednoczonej Europie. Musimy zastąpić te wartości pozytywistycznymi hasłami. Takimi jak wytrwała praca od podstaw — zapala się Hanuszkiewicz.

Włodzimierz SZCZEPAŃSKI
Kulisy nr 45/2003

RAPORT

Negatywna cenzurka

Polska będzie najbiedniejszym krajem poszerzonej Unii Europejskiej — wynika z danych Komisji Europejskiej. Dochód narodowy przypadający na jednego Polaka wyniósł w minionym roku tylko 39 proc. średniej krajów unijnej wspólnoty.

Co ciekawe, od 4 lat Polska nie nadrabia dystansu dzielącego jej od krajów europejskiej wspólnoty. Dla porównania, wśród państw unijnych najbiedniejsza jest Grecja. Ale poziom zamożności — liczony w PKB w stosunku do unijnej średniej — wynosi 68 proc. i jest prawie dwa razy wyższy niż w Polsce.

Zdaniem Komisji Europejskiej największym problemem pozostają broniące się przed restrukturyzacją górnictwo, hutnictwo, przemysł zbrojeniowy i chemiczny. Dominuje również mało wydajne rolnictwo, które wytwarza niewiele ponad 3 proc. PKB, zatrudniając 20 proc. siły roboczej. Na dodatek w ostatnim raporcie KE wystawiła Polsce negatywną cenzurkę, a maj

2004r. — termin wejścia Polski do UE — zbliża się w zastraszającym tempie.

W niektórych dziedzinach Rzeczypospolita ma jednak osiągnięcia. Np. Polska ma najwyższe renty i emerytury wśród krajów wyszehradzkich, pochłaniające wyższy odsetek PKB niż w pozostałych krajach kandydujących do UE i niż średnia w obecnej UE. Statystyczny Polak zarabia też znacznie więcej od statystycznego Czecha, Węgra, Słowaka czy Litwina.

Polacy należą też do najrzadziej rozwodzących się obywateli przyszłej UE. Wskaźnik rozwodów sięgał w Polsce 1,2 na 1000 mieszkańców (dane Eurostatu za 2001r.). Nieco niższy miała tylko Słowenia (1,1), ale Słowcy zawierali też znacznie mniej małżeństw od Polaków. Jedynym krajem w Europie, którego mieszkańcy w ogóle się nie rozwodzą, jest Malta, gdzie rozwody są zakazane.

RMF/AD

FOTO W Głosie

Dom Józefa Piłsudskiego w Sulejówku jest już odrestaurowany. 8 listopada uroczystie otworzyła go rodzina marszałka.

Fundacja Rodziny Józefa Piłsudskiego obok domu planuje założenie ośrodka edukacji historycznej i budowę nowego muzeum poświęconego np. wojnie 1920r.

Raz komórka, dwa komórka...

Na Białorusi będzie trzeci operator GSM

W pierwszym półroczu następnego roku planuje się ogłosić tender na trzeciego operatora sieci komórkowej. Taką decyzję zapadła podczas spotkania prezydenta Aleksandra Łukaszenki z Władimirem Gonczarenką, ministrem łączności RB.

Według informacji Ministerstwa Łączności, przyczyną wprowadzenia kolejnego operatora jest „niezbędność umocnienia konkurencji na rynku usług sieci komórkowych”. Ponieważ ogólna liczba odbiorców GSM zbliża się do 1 mln osób — 10 proc. obywateli państwa — nowy operator jest bardzo ważny.

Obecnie źródła oficjalne ministerstwa nie mówią o warunkach konkursu. Urzędnicy twierdzą, że kwestia ta jest w toku omówienia. Kierownik Wydziału Inwestycji Ministerstwa Łączności Piotr Omielczenko oświadczył nawet, że kwestia nowego operatora jeszcze nie była omawiana w szczegółach. Nieoficjalnie przedstawiciele ministerstwa mówią o przeprowadzeniu otwartego konkursu międzynarodowego.

Władze już mają doświadczenie w organizacji tendrów międzynarodowych. Drugi operator GSM na Białorusi, kompania

„MTS”, rozpoczął swoją pracę w 2001r., po tendrze, udział w którym brało 5 uczestników. Obecnie „MTS” ma ok. 350 tys. abonentów. 51 proc. akcji kompanii należy do rządu Białorusi, 49 proc. — do dużej kompanii rosyjskiej „Mobilnyje TeleSistemy”. Nie tak dawno prezydent Białorusi w edycji telewizyjnej „Wolność słowa” poinformował o przeprowadzeniu rokowań, umożliwiających przekazanie kontrolnego pakietu akcji inwestorowi rosyjskiemu.

Komentując obecną sytu-

ację na rynku GSM należy zaznaczyć, że największym operatorem białoruskim jest kompania „MCS” (marka handlowa „Velcom”), 31 proc. akcji której należą do państwa, 49 proc. — do firmy SB „Telekom” z Cypru, 20 proc. — do przedsiębiorstwa „Bieltecheksport”. Według danych na 1 września, liczba abonentów wynosiła 550 tys. osób. Niedawno szereg osób z kierownictwa kompanii zatrzymało KGB RB. Występując na konferencji prasowej Aleksander Łukaszenko oświadczył, że do kom-

panii państwo nie ma żadnych pretensji. Kierownictwo kompanii jest podejrzewane o defraudację. Według informacji agencji prasowej „Interfax”, generalny dyrektor „MCS” Jurij Aki-mow podał się do dymisji. Zastąpił go Mikołaj Juszkiewicz. Zmiany w kierownictwie kompanii media tłumaczą niewystarczającym spełnieniem programu rozwoju sieci telefonicznej oraz tym, że pokrycie telefoniczne głównych magistrali państwa nie zostało zakończone w terminie.

Na Białorusi pracuje rów-

nież operator standardu NMT i cdma2000 — kompania „BielSiel”. Jednak liczba ich abonentów nie jest znacząca i ledwie sięga kilkudziesięciu tys. osób.

Zdaniem ekspertów niezależnych w obecnych warunkach rynkowych Białoruś potrzebuje minimum 5-7 operatorów sieci komórkowej. Takie zdanie wyraził Leonid Zaiko, kierownik Centrum Analitycznego „Strategia”. Uważa on, że pozwoli to wprowadzić znaczne obniżki taryfowe.

Lider Asocjacji „Dielowa-ja inicjatywa” Michał Marynicz podtrzymuje zdanie ekspertów. „Pozytywnie oceniam zamiar przyciągnięcia trzeciego operatora na rynek Białorusi. Decyzja ta powinna być zapasem jeszcze 10 lat temu, ponieważ Białoruś już wtedy miała propozycję od firm amerykańskich i europejskich. Gdybyśmy poszli w tym kierunku byłibyśmy obecnie na czele Europy w tej dziedzinie” — powiedział Michał Marynicz. „Uważam, że wprowadzenie jeszcze jednego konkurenta pozwoli obniżyć taryfy” — dodał. Jego zdaniem amerykański operator byłby najlepszą propozycją, ponieważ Białoruś otrzymałaby możliwość przyciągnięcia nowych technologii.

Aleksander BEZZUBOW/
BelaPAN

AKTUALNOŚCI

WYSTAWA

W dniach 6-8 listopada w Wilnie odbywała się III Wystawa „Białoruś — EKSPÓ 2003”, zorganizowana przez białoruskie MSZ, Ministerstwo Handlu, Białoruską Izbę Przemysłowo-Handlową przy współpracy z Ambasadą RB na Litwie i Konfederacją Przemysłowców i Przedsiębiorców Litwy.

Narodowe wystawy Białorusi na Litwie odbywają się tradycyjnie co dwa lata. Podczas wystawy odbyła się konferencja na temat „Potencjał handlowo-gospodarczy i naukowo-techniczny Białorusi”, prezentacja handlowo-gospodarcza i inwestycyjna wolnych stref gospodarczych, seminarium „Wykorzystanie współczesnych technologii elektronicznych w handlu”, spotkania kół biznesu litewskiego i białoruskiego.

PROPOZYCJA GRANICZNA

Białoruś przesłała pod adresem MSZ RP notę z prośbą ponownego otwarcia punktów uproszczonego przekraczania granicy polsko-białoruskiej. Z tych specyficznych przejść granicznych korzystali przede wszystkim mieszkańcy wsi położonych po obu stronach granicy, jednak w związku z uszczelnianiem granic, Polska zamknęła te przejścia w maju ub. roku. Według Ambasadora RB w Polsce Pawła Łatuszki, nie zabrania tego ustawodawstwo UE. Białoruś zaproponowała przeprowadzenie w grudniu br. po białoruskiej stronie Puszczy Białowiejskiej spotkania kierownictwa wspólnej transgranicznej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Granicznej z udziałem przedstawicieli służb celnych i granicznych oraz władz lokalnych. Spotkanie będzie poświęcone konkretnym krokom obydwu państw w sprawie otwarcia nowych przejść granicznych.

KONCERN „BIELNIEFTIECHIM”

„Bielnieftiechim” wprowadził nowe taryfy na produkty naftowe. Od 6 listopada ceny na produkcję naftową wzrosły o 1 proc. Ogółem od początku roku ceny wzrosły o 40-45 proc. Według informacji oficjalnej, związane to jest z wzrostem kursu USD oraz polepszeniem sytuacji na rynku produktów naftowych. Obecnie 1 litr paliwa na CPN „Bielnieftiechim” kosztuje średnio 965-1380 rubli białoruskich.

DYPLOMACJA

Na Białorusi powstają nowe przedstawicielstwa dyplomatyczne państw UE. Ambasada Szwecji w Moskwie otwiera swoją filię w Mińsku. Wcześniej na Białorusi pracował tylko Wydział Konsularny tego kraju. W związku z otwarciem filii, w dniach 11-13 listopada odbyła się wizyta Swena Hirdmana, ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Szwecji. Wziął on udział w otwarciu nowej placówki dyplomatycznej. Podczas wizyty również spotkał się z Andrzejem Kobiakowem, ministrem gospodarki, Aleksandrem Syczowem, zastępcą ministra spraw zagranicznych Białorusi oraz Leonidem Malcewem, ministrem obrony.

BelaPAN/BELTA/MFA.GOV/AB
www.glos.by.ru

OBCHODY

Czerwona rocznica

Wszyscy wyjechali na ferie, tylko wywieszone flagi przypominały o święcie. Białoruś obchodziła 86. rocznicę rewolucji październikowej. W Homlu odbyła się demonstracja i mityng, w Witebsku — koncert na Placu Niezależności. W Mińsku władze poprzestały na złożeniu wieńców przy pomniku Lenina na Placu Niezależności.

Według różnych źródeł w Grodnie w uroczystościach oficjalnych udział wzięło 2-4 tys. osób. Aleksander Antonienko, mer Grodna, powiedział, że „rewolucja październikowa, to jedno z największych epokowych wydarzeń XX wieku. Był to świadomy wybór i znaczący postęp”. W swoim wystąpieniu chwalił się osiągnięciami gospodarki grodzieńskiej. Po zakończeniu dwudziestominutowego wiecu władze miejscowe złożyły kwiaty przy pomniku Lenina. Większość obecnych stanowili przedstawiciele administracji miejskiej i przedsiębiorstw. Młodzieży bez względu na „kampanię mobilizacyjną” przeprowadzoną przez Wydział Edukacji grodzieńskiego magistratu na uroczystości nie było za wiele. Widocznie współczesna młodzież w inny sposób spędza swoje ferie jesienne.

7 listopada prezydent Aleksander Łukaszenko spędził w obwodzie homelskim. Uczestniczył w uroczystym otwarciu gazociągu Żytkowicze-Pietrykowicze.

Aleksander BEZZUBOW

POLITYKA

Szukajmy zaginionych

W Mińsku odbyło się spotkanie ministra spraw zagranicznych RB Siergieja Martynowa z Christosem Purgurydesem, wysłannikiem Komitetu ds. Prawnych i Praw Człowieka Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy. Podczas spotkania omawiano kwestie związane ze sprawami zaginionych osób i polityków.

Według informacji służby prasowej MSZ RB, w ramach wizyty odbyły się również spotkania z Władimirem Naumowem, ministrem spraw wewnętrznych, Wiktoorem Szejmanem, Prokuratorem Generalnym RB oraz Jurijem Siwakowem, ministrem sportu i turystyki.

W wywiadzie dla „Deutsche Welle” Christos Purgurydes powiedział, że jego śledztwo w sprawie zaginionych białoruskich opozycjonistów potrwa do grudnia. Rzecz w tym, że szereg planowanych spotkań wysłannika nie odbyło się z winy władz Białorusi. „Podawano różne przyczyny. Niektóre osoby

były poza Mińskiem” — poinformował wysłannik PACE. Dodał również, że szef MSW, Prokurator Generalny oraz minister sportu i turystyki, powiedzieli, że jego spotkanie z prezydentem Łukaszenką nie było przewidziane.

Christos Purgurydes na początku grudnia przyjeżdża do Mińska, aby przygotować raport dla Komitetu Politycznego PACE na temat represji wobec prasy na Białorusi. Podczas drugiej wizyty planuje on spotkania, które nie doszły do skutku teraz.

„Nie mogę nic powiedzieć do czasu przedstawienia raportu komitetowi. Na razie moja misja przebiega dość pomyślnie, mogę po-

wiedzieć, że otrzymałem podczas pobytu w Mińsku nadzwyczaj ważną informację, na której podstawie zostanie sporządzony raport szczegółowy” — powiedział wysłannik PACE.

Co do oceny starań władz białoruskich w poszukiwaniu zaginionych oponentów reżimu, Christos Purgurydes podkreślił: „Przyjechałem do Mińska, aby wyjaśnić właśnie ten problem. Dlatego też nie mogę powiedzieć, czy wypełnili do końca swoją rolę w zakończeniu śledztwa. Moje własne śledztwo nie jest jeszcze zakończone”.

Aleksander BEZZUBOW/
BIALORUS

INFORMACJA

12 listopada Wiktor Żerebiło, pierwszy zastępca kierownika Urzędu Spraw Wewnętrznych Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego przedstawił wyniki pracy za 10 miesięcy br. Według oficjalnych danych zarejestrowano 11 tys. 55 przestępstw, z których 7 tys. 939 kryminalnych. Wskaźnik wzrósł średnio o 15 proc., jednak ilość ciężkich oraz bardzo ciężkich przestępstw spadła do 2 tys. 178. Wzrósł wskaźnik wykrywalności przestępstw. W obwodzie grodzieńskim zarejestrowano 59 morderstw z nich 54 już wykryto. Zgłoszono 536 kradzieży oraz rozboju z nich 25 proc. w miastach.

Za 10 miesięcy zarejestrowano 228 wypadków uprowadzenia samochodów oraz 126

kradzieży, z nich wykryto 54 i 70 proc. odpowiednio. Zarejestrowano 1 tys. 227 wypadków włamań, z nich wykryto 58,8 proc.

Wydział ds. Walki z Narkotykami zarejestrował 781 narkomanów, 622 przestępstwa związane z przechowywaniem narkotyków, 148 przestępstw związanych z handlem narkotykami.

Wydział ds. Walki z Przestępczością Gospodarczą wykrył 563 przestępstwa, z nich 340 wypadków defraudacji, 83 kradzieże, 133 wypadki brania łapówek. W obwodzie grodzieńskim zarejestrowano tylko 4 wypadki przestępstw z udziałem cudzoziemców, m.in. Polaków.

Aleksander BEZZUBOW

Ceny paliw 13 listopada 2003

AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu „Bielnieftiechim”			
955 0,43*	1200 0,54*	1370 0,63*	955 0,43*

Stacje kompanii „LUKOIL”

935	1170	1310	935
-----	------	------	-----

* cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny

Kurs walut Banku Narodowego 13.11.2003

USD	LIT	RUR	PLN	EURO
2134,00	715,51	7159	538,96	2471,17

Informacji udzieliła służba
SPAS001 tel. 001

CNAC001

Z optymizmem w przyszłość

Planuje się wydanie swego kompendium wiedzy o Polakach na Białorusi

ciąg dalszy ze str. 1
Grzegorz Łubczyk powitał rodaków w "mateczniku polskim". Wyraził zadowolenie z tego, że Fundacja "Pomoc Polakom na Wschodzie" przyczyniła się do tej konferencji. "Nadal będziemy wspierać podobne przedsięwzięcia, już jest wypracowany program dokumentowania śladów polskości na Wschodzie i będziemy kontynuować naszą współpracę."

W pierwszym dniu przedstawione referaty określiły szeroki zasięg podejmowanej problematyki. Dr Tadeusz Kruczkowski, prezes ZPB, w swoim referacie zwrócił uwagę na warunki społeczno-prawne działalności ZPB. Dr hab. Dymitr Karew podzielił się swoimi refleksjami o roli Polaków i Polski w historycznej myśli Białorusi XIX-XX w., a mgr Anzelika Borys, kierownik Działu Oświaty ZPB, bardzo konkretnie określiła warunki szkolnictwa polskiego na Białorusi w latach 1988-2003, przedstawiła obecną sytuację w szkolnictwie polskim. Wystąpienie to wywołało duży interes wśród uczestników, ponieważ wszyscy przyznają, że jednym ze sposobów zachowania świadomości narodowej jest nauczanie języka polskiego.

Odczyty w drugim dniu kontynuowały zaznaczone kierunki problematyki. Jednak razem ze współczesnymi problemami rozwoju świadomości polskiej, bardzo dużą uwagę udzielono historii polskości w tych regionach. Dr Wojciech Sleszyński opowiedział o głównych kierunkach w polityce narodowościowej władz radzieckich, dr Adam Bobryk wystąpił z referatem na temat "Ludność polska na Białorusi po II wojnie światowej". Wygłoszono ok. 50 referatów na różne tematy, związane z polskością na Białorusi. Wygłaszane referaty pobudzały uczestników do dyskusji i przedstawienia różnych poglądów. Konferencję uświetnił program artystyczny z udziałem m.in. zespołu "Grodzieńskie Słowiki" pod kierownictwem Alicji Binert.

Jeden z organizatorów forum naukowego redaktor "Magazynu Polskiego" mgr Eugeniusz Skrobowski powiedział, że w porównaniu z pierwszą konferencją, do Grodna przyjechało znacznie więcej uczestników, co świadczy o zainteresowaniu problemami mniejszości polskiej oraz świadomości narodowej Polaków. Organizatorzy otrzymali nowe materiały i już jest prowa-

Dr Tadeusz Kruczkowski podczas wykładu

Dr Oleg i Julia Gorbaniukowie z Lublina

dzona praca w celu przygotowania materiałów konferencji do druku. Stanie to swym kompendium

wiedzy o Polakach na Białorusi.

Aleksander BEZZUBOW

Głosowi

Dr Julia Gorbaniuk z Lublina:

- Być Polakiem to znaczy czuć się Polakiem. Dzisiaj przedstawiliśmy wyniki badań, opinii Polaków na Białorusi. Głównym celem było wyznaczenie przymiotów polskości. Większość ludzi uznała za prawdziwego Polaka osobę, która zna język polski, ma pochodzenie polskie i ma wyznanie katolickie. Stwierdziliśmy, że dużo ludzi młodych i wykształconych przyznało się, że nie znają kultury i tradycji polskich. Uczenie świadomości polskiej rozpoczyna się w domu, w rodzinie. Również język jest ważnym atrybutem polskości. Sposobem zachowania świadomości polskiej na Białorusi jest nauczanie języka polskiego. Ucząc języka jednocześnie podświadomie poznajemy tradycje polskie i kulturę narodową.

Dr hab. Józef Maroszek, prezes Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna:

- WKL było ojczyzną wielu narodów obecnej Białorusi, Litwy i Polski. Każda z tych grup narodowościowych stara się kultywować swoje tradycje, swoją przeszłość, poznać ją i odradzać. Jeden z poetów polskich powiedział, że „obce rzeczy widzieć dobrze jest, swoje — obowiązek”. Każdy człowiek powinien zaczynać od siebie samego. Żeby poznać świat, trzeba zaczynać od własnej rodziny. Poznanie osobistych tradycji rodzinnych daje możliwość niepomylenia się w życiu. Konferencje podobne tej są ważne, ponieważ dają informację podstawową o bycie i kulturze polskiej na tych terenach.

Dr Siergiej Donskich, zastępca kierownika Wydziału Metodycznego Grodzieńskiego Państwowego Uniwersytetu im. J. Kupaly:

- Trzeba pamiętać, że celem jest nie tylko rozwiązanie problemów, najważniejszym jest zapobieganie ponownemu powstaniu tych samych trudności. Konferencja jest częścią procesów społecznych na Białorusi. Ponieważ Białoruś i Polska mają wspólną historię, musimy zachować kontakt. Osoby, które biorą udział w konferencji są bardzo znane w kręgach naukowych. Główne problemy są związane z obecnym rozwojem sytuacji grup etnicznych na Białorusi i w Polsce. Pozwoli to patrzeć w przyszłość.

LIPSK

Oby tak dalej!

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Lipsku nad Biebrzą zaprosił zespoły ludowe i dziecięco-młodzieżowe z rejonu grodzieńskiego w ramach podpisanego Deklaracji Partnerstwa z dnia 12 maja br. na Spotkanie Integracyjne „Biebrzańskie Konfrontacje”, które odbyło się w dniach 25-26 października. To spotkanie realizowane jest w ramach projektu „Wspólne tradycje — nowa przyszłość” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej oraz pod patronatem Euroregionu Niemmen.

Podczas trwającej dwa dni imprezy polsko-białoruskiej, odbyło się spotkanie przedstawicieli obu państw: władz samorządowych, instruktorów i członków zespołów, występy zespołów ludowych z Białorusi i Polski, zabawa ludowa,

podczas której zagrał zespół „Vanad”, msza św. w kościele pw. Matki Bożej Anielskiej, występy artystyczne dzieci i młodzieży z Polski, m.in. widowisko słowno-muzyczne z okazji 25. rocznicy pontyfikatu Jana Pawła II.

Na uroczystości obecni byli: Marek Liberacki, pełnomocnik wojewody ds. mniejszości narodowych, Andrzej Liwinko, burmistrz Lipska, Antoni Kościuch, przewodniczący Rady Miejskiej w Lipsku oraz radni Gminy Lipsk.

Ważne jest, że na tej uroczystości oprócz Krystyny Witowicz, prezes Grodzieńskiego Rejonowego Oddziału ZPB, obecni byli również przedstawiciele władz rejonu grodzieńskiego: Walentyna Czerewacz, przewodnicząca Działu Kultury Grodzieńskiego Rejonowego Komitetu Wykonawczego, Irena Gołubiewa, zastępca przewodniczącej Działu

Kultury Grodzieńskiego Rejonowego Komitetu Wykonawczego, Lilia Kaszenkova, dyrektor Szkoły Średniej w Putryszkach.

Spotkanie to było bogate tak w aspekcie twórczości jak i wykonawców. Mieszkańcy Lipska mieli okazję usłyszeć znane i lubiane piosenki w wykonaniu zespołów oraz zaproszonych solistów, którzy wzbudzili zachwyt słuchaczy i potwierdzili swą klasę muzyczną. Ogółem z rejonu grodzieńskiego przyjechało 54 osoby, wśród nich: zespół „Krynica” z Zareczanki, działający przy Oddziale ZPB w Łojkach, Antoni Kucharewicz, solista z Indury, a także zespoły białoruskie: zespół „Świetlica” z Domu Kultury w Łukowianach, chór mieszany z Domu Kultury w Putryszkach. Podczas spotkań odbył się także pokaz kreacji ze słomy pt. „Bajka słomiana” Domu Rzemiosł „Fieja” przy Rejo-

Chór mieszany z Putryszek

nowym Oddziale Kultury, kierownik Lucyna Czekunowa.

Frekwencja podczas wszystkich występów była wysoka, a publiczność żywo i z głośnym aplauzem przyjmowała każdy występ.

Takie spotkania to niezwykle wydarzenie. Dzięki nim słuchacze stają się świadomymi odbiorcami kultury dwóch narodów. Bez wątpienia taka impreza polsko-białoruska jest najlepszą wizytówką arty-

styczną Lipska i przykładem, że kultura dwóch narodów żyje i mimo wszelkich przeszkód trzyma ciągle wysoki poziom, przynosząc jednocześnie wiele radości spragnionym uniesień artystycznych słuchaczom, tym z Polski i tym z Białorusi.

Potwierdzeniem, że takie spotkania dwóch narodów — polskiego i białoruskiego w Lipsku nad Biebrzą wpiszą się na stałe w kalendarz życia kulturalnego te-

go miasta jest to, że oprócz Spotkania Integracyjnego „Biebrzańskie Konfrontacje”, odbędzie się również konkurs obrzędów kołędniczych oraz trzy inne wspólne uroczystości w roku następnym.

To właśnie stanowi most między dwoma narodami, który należy utrzymywać i bardzo dobrze, że władze miasta tę konieczność rozumieją, szczególnie w dzisiejszych czasach.

Irena KULIKOWSKA

Głosowi

Krystyna WITOWICZ, prezes Grodzieńskiego Rejonowego Oddziału ZPB:

- Było to drugie Spotkanie Integracyjne „Biebrzańskie Konfrontacje”. Osobiście miałam szczęście po raz pierwszy uczestniczyć w tej imprezie, celem której na pewno jest współpraca na poziomie kulturalnym, wzajemne poznawanie aktywu tych regionów, wymiana zespołów, jak również współpraca od strony ekonomicznej.

Stanisława ZWOLIŃSKA, kierownik chóru mieszanego z Domu Kultury w Putryszkach:

- Nasz chór po raz drugi brał udział w tej uroczystości. Przyjmowano nas i odbierano nasze występy bardzo serdecznie. Chciałabym również podziękować mieszkańcom Lipska, którzy gościli nasz chór, jak jedną wielką rodzinę. Moim zdaniem takie spotkania integracyjne zbliżają Polaków z jednej i drugiej strony granicy.

Z okazji Święta Niepodległości chór „Głos znad Niemna” przy ZPB wystąpił w Grajewie, Elku, Bielsku Podlaskim i Drozdowie. O tych występach, które się odbyły w dniach 8-10 listopada, w następnym numerze Głosu.

Odrodzenie ducha narodowego

Dążył naród do niepodległości dwoma drogami, drogą powstań orężnych i drogą pracy organicznej

Michał Bobrzyński

Grodno

11 listopada 1918r. narodziła się nowa Polska. Wysiłek zbrojny i dyplomatyczny Polaków sprawił, że koniec I wojny światowej okazał się początkiem narodowej niepodległości. Patriotyzm kilku pokoleń Polaków żyjących w ponurym okresie zaborów oraz sprzyjające warunki międzynarodowe pozwoliły wskrzesić wolną Rzeczpospolitą.

Wobec tamtych wydarzeń sprzed 85 lat nikt z nas nie powinien przechodzić obojętnie. Akademia ku czci Święta Niepodległości, która odbyła się 11 listopada w Miejskim Domu Kultury w Grodnie to bardzo ważny znak naszej pamięci o ludziach i wydarzeniach, którym zawdzięczamy wolność.

W uroczystości, która, jak co roku, obchodzona jest w podniosłym i uroczystym nastroju, udział wzięli: Wanda Szwejkowska, konsul w Konsulacie Generalnym RP w Grodnie, Janusz Dąbrowski, konsul w Konsulacie Generalnym RP w Grodnie oraz licznie zebrani grodzieńscy i mieszkańcy rejonu grodzieńskiego, którym nie jest obojętna

Na scenie uczniowie Szkoły Społecznej przy ZPB w Grodnie

historia.

Droga do niepodległości była długa i krwawa. Julia Bujnowska przypomniała zebranym wydarzenia, które pozwoliły Polakom zwyciężyć w walce o niepodległość.

Uroczysta akademicka uświetniona została występami uczniów 10 i 11 klasy Szkoły Społecznej przy ZPB w Grodnie, którzy przygotowali montaż słowno-

-muzyczny, solisty z Indury Antoniego Kucharewicz, Zespołu Tańców Bałowych z Gimnazjum nr 1 w Grodnie, kierownik Helena Prima, dziecięcego zespołu „Grodzieńskie Słowiki”, kierownik Alicja Binert.

Mińsk

Uroczystą akademię z okazji 85. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, która się odbyła 8 li-

stopada, zagrał Konstanty Tarasiewicz, prezes Rady Naczelnej ZPB.

W wielkiej sali Domu Weteranów zebrali się Polacy mieszkający w stolicy oraz przedstawiciele stowarzyszeń polonijnych z obwodów mińskiego, witebskiego i mohylewskiego. Ambasador RP prezentowali ambasador Tadeusz Pawlak, kierownik Wydziału Konsularnego Andrzej Buczak, attache woj-

skowy pułkownik Kazimierz Witaszyk. Obecni byli przedstawiciele duchowieństwa katolickiego, licznych środowisk społecznych i twórczych.

Ambasador Tadeusz Pawlak w swym wystąpieniu mówił o bohaterskim czynie, wielkim poświęceniu narodu polskiego w walce o niepodległą Ojczyznę. Ofiara złożona na ołtarzu wolności nie przepadła — po 123 latach niewoli 11 listopada 1918r. znowu nad zmęczoną polską ziemią załopotaną flaga biało-czerwona. Polska znowu zajęła godne miejsce na historycznej i politycznej mapie Europy, zaczęła odbudowywać zniszczony kraj, pielęgnować spuściznę dziejów wiekowych.

Tadeusz Pawlak wręczył złoty medal „Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej” Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Aleksandrowi Zubrzyckiemu za stworzenie cyklu obrazów ukazujących polskie pomniki wojskowe na Wschodzie. Z okazji święta autor w foyer urządził wystawę swych prac.

Wieczór uświetnił koncert wykonawców z Teatru Mł-

dego Aktora ze wsi Rubieżewicz, uczniów mińskiego gimnazjum nr 2, gdzie dzieci pobierają naukę języka polskiego oraz zespołu „Wierzbą” z Dryświatów.

Lida

Wspaniały koncert poświęcony Dniu Niepodległości Polski mogli obejrzeć mieszkańcy naszego miasta w Domu Polskim 9 listopada. Odzyskanie niepodległości w listopadzie 1918r. jest jednym z najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski. „Mija lat 85, gdy nam wolność wrócił Bóg. Dawnie człowiek to w powieściach czytać mógł” — uroczyste recytowali uczniowie Szkoły Społecznej i Domu Twórczości. Występy zespołów „Anzelika”, „Kresowe Zabawy”, „Memoria” i „Sybirak” stworzyły na sali atmosferę wzruszenia i radości, wzbudziły poczucie solidarności narodowej. Na pewno każdy z obecnych na koncercie z okazji Dnia Niepodległości poczuł się dumny, że jest Polakiem.

Irena KULIKOWSKA,
Ryszard JASINSKI,
Irena SAMOTYJA

OSZMIANA

Po raz kolejny 23 października w Domu Twórczości odbył się konkurs recytatorski poezji polskiej. W wypełnionej sali widowni mieli okazję usłyszeć utwory znanych poetów polskich recytowane przez dzieci i młodzież. Dla jury, w skład którego weszli: Teresa Iwaszkiewicz z Kuratorium Oświaty w Oszmianie, Irena Gotko, metodyk, Ludmiła Bogdanowicz, nauczycielka ze szkoły nr 1, ocenianie uczestników było trudnym zadaniem.

Uczestnicy występowali w trzech kategoriach wiekowych. W grupie do lat 12 zwyciężyli: Oleg Szawierdo, Anastazja Opolińska i Marta Butkiewicz. Julia Zuk, Helena Szukielowicz, Olga Salomanowicz i Grażyna Mażejko — były najlepsze w kategorii wiekowej 12-16 lat. Wśród młodzieży pierwsze miejsce zdobył Andrzej Zawadzki.

W konkursie wzięło udział 20 uczestników. Miejmy nadzieję, że podobne konkursy zostaną dobrą tradycją i będą często radować nas wszystkich spotkaniem z poezją ulubionych autorów, przyczynią się również do szerzenia i popularyzowania języka polskiego w naszym otoczeniu.

Teresa ZAWADZKA

FOTO W Głosie

W Domu Polskim w Szczuczynie odbyło się spotkanie członków Stowarzyszenia Polaków Ofiar Represji Politycznych i Sybiraków z rejonu szczuczynskiego z Konsulem Generalnym RP w Grodnie Andrzejem Krętowskim, konsulem Wandą Szwejkowską oraz prezes Stowarzyszenia Haliną Jakóbczewicz. Podczas spotkania omówiono nurtujące problemy. Andrzej Krętowski opowiedział o pracy konsultacji i trybie wydawania wiz, Halina Jakóbczewicz zapoznała z pracą Stowarzyszenia i możliwościami pomocy Sybirakom.

Inf.wł.

Szanownej Tamarze SZYRMO
ze wsi Zaprudzanie z powodu śmierci

śp. OJCA

wyrazy smutku i żalu
składa Rejonowy Oddział ZPB w Zabłociu

Z powodu śmierci kombatanta Wojska Polskiego

śp. Jana KUNIEJA

wyrazy smutku i żalu rodzinie, bliskim
oraz towarzyszom broni
składa Rejonowy Oddział ZPB w Zabłociu

Irena KULIKOWSKA

Vivat Academia!

Kolejny rok akademicki przed nami i nowe rzesze studentów rozpoczynają okres wyjątkowej pracy. 4 października w auli Polskiej Szkoły w Grodnie odbyła się X uroczysta inauguracja roku akademickiego Uniwersytetu w Białymstoku. W tym roku na studia zaoczne przyjęto ponad 50 nowych studentów. To głównie do nich kierowano w tym dniu ciepłe słowa, to oni podczas tej uroczystości złożyli ślubowanie i otrzymali indeksy.

Po wysłuchaniu „Gaude Mater Polonia” w wykonaniu chóru akademickiego Uniwersytetu w Białymstoku przedkładał Mirosław Sobiecki z ogromną radością powitał Jego Magnificencję rektora Uniwersytetu w Białymstoku prof. Marka Gębczyńskiego. Uroczyste „Gaudeamus Igitur” zaśpiewali również swoją obecnością: Andrzej Krętowski, Konsul Generalny RP w Grodnie, Tadeusz Kruczkowski, prezes ZPB, Józef Porzecki, wiceprezes ZPB, Stanisław Sienkiewicz, prezes PMS, Teresa Kryszyn, dyrektor PMS, Mirosław Sobiecki szczególnie gorąco powitał tych, którzy na co dzień roztaczają swe opiekuńcze ramiona nad studentami i pracownikami uczelni, którzy tu przyjeżdżają — wszystkich pracowników Polskiej Szkoły w Grodnie na czele z dyrektorem Reginą Gulecką.

Wszystkich uczestników uroczystości powitał prof. Marek Gębczyński.

- Inauguracja jest co roku wielkim świętem każdej uczelni — powiedział rektor. — W tym wieku, wy - studiujący - powinniście sami sobie stawiać cel, a my — nauczyciele — mamy wam tylko pomagać, a w najgorszym przypadku nie przeszkadzać. Chodzi o to, żeby-

ście sami rozumieli, że wasz los znajduje się w waszych rękach. Życzę wam, żeby to poszukiwanie drogi, które jest wielkim wysiłkiem, dawało głęboką satysfakcję, a mówiąc językiem współczesnym ten wysiłek to wspaniała inwestycja na całe życie.

W dalszej części uroczystości do studentów zwrócił się Andrzej Krętowski, podkreślając, że „jest to wspaniała okazja do przypomnienia o tym, że studia to okres niezapomniany. Ze szkoły można wynieść pracowitość i trzeba ją rozwijać. Życzę wszystkiego najlepszego, Vivat Academia, vivat professores!”

W imieniu studentów Bożena Oleńska wyraziła wdzięczność za możliwość studiowania na tej uczelni polskiej, za wysoki poziom przekazywanej wiedzy:

- Dla nas, Kresowiaków, jest to ogromnie ważne — powiedziała. — Mam nadzieję, że po zakończeniu studiów na Uniwersytecie w Białymstoku, każdy w swoich miejscach pracy będzie rozpowszechniał i przekazywał tę wiedzę.

Najważniejszym punktem spotkania było niewątpliwie ślubowanie studentów:

„Ślubuję uroczysto, że będę wytrwale dążyć do zdobywania wiedzy i rozwoju własnej osobowości, szanować prawa i obyczaje akademickie, oraz całym swoim postępowaniem dbać o godność i honor studenta Uniwersytetu w Białymstoku”. Ślubując, zgodnie ze Statutem uczelni, z chwilą złożenia ślubowania stali się jej pełnoprawnymi studentami. Studenti I roku byli nadzwyczaj uprzywilejowani, ponieważ otrzymali indeksy z rąk Jego Magnificencji

KIEMIELISZKI

30 października w Domu Kultury odbyła się Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza Oddziału ZPB w Kiemielszku, podczas której wybrano nową prezesa oddziału, którą została nauczycielka języka polskiego Anzelika Budzicz. Nowa prezes stawia przede wszystkim na pracę z młodzieżą, którą powinno się uczulić na działalność społeczną. Stawia na kulturę i język polski.

Podczas konferencji, na której zebrali się najbardziej zaufani działacze oddziału ZPB — ok. 70 osób — omówiono aktualne problemy, dyskutowano o modelach pracy, dokonano kompleksowej analizy działalności, podsumowano pracę prezesa, wybrano 6-osobowy Zarząd i Komisję Rewizyjną, a także wytyczono zadania i kierunki dalszej działalności.

Oddział ZPB w Kiemielszku łączy tych, którzy nie chcą być obojętni wobec teraźniejszości i przyszłości polskości na tych terenach. Członkowie oddziału zawsze pamiętają i pielęgnują tradycje wśród których wyrosli, które przejęli od starszych, a teraz przekazują młodszemu pokoleniu. Przekazują z uczuciem wielkiego patriotyzmu i szacunku do ojczyzny.

Irena KULIKOWSKA

Poniedziałek

17 listopada

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!” Информационно-музыкальная программа.
09.05 „В центре внимания”. Информационно-аналитическая передача.
10.05 „36,6”. Программа о здоровом образе жизни.
10.35 Путешествие дилетанта. „Деревня Новая Мышь. Органы в Беларуси”.
11.05 „Шпилика”. Тележурнал для женщин.
11.35 „Созвездие надежд”. Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
12.10 Специальный репортаж. „Над пропастью во лжи. Бездонные банки”. Ч.1.
12.25 Т.Макарова и И.Смокуновский в худ. фильме режиссера С.Герасимова „Дочки-матери” (Россия).
14.10 Телеклуб „Ваше лото”.
15.10 Приключенческий сериал „Амазонка” (Канада-Германия).
16.05 „Клип-обойма”. Итоги хит-парада.
17.05 „Между прочим...”.
18.05 Детективный сериал „Агентство НЛС-2” (Россия).
19.05 Зона Икс.
19.20 Фантастический боевик известного режиссера С.Кинга „Максимальное напряжение”.
21.00 „Панорама”. Информационный канал.
21.40 Ж.Депардье в мистическом триллере „Видок” (Франция).
23.20 „Время спорта”.
23.45 „Достань звезду”. Музыкально-развлекательная программа.

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 Телеканал „Доброе утро”.
09.00 Наши новости.
09.05 Контуры.
09.50 Нарисованное кино. Фильм Стивена Спилберга „Земля до начала времен”. США. 1988 год.
10.55 Следствие ведет Колобков до 11.15.
14.40 „Город женщин”. Телевизионное шоу.
15.30 „Фабрика звезд-3”.
15.50 „Угадай мелодию” с Валдисом Пельшем.
16.15 Сериал „Берег мечты”. 50-я серия из 190.
17.05 „Большая стирка” с Андреем Малаховым.
18.00 Наши новости.
18.15 Виктор Бычков, Алексей Булдаков в комедии „Особенности национальной охоты”. Россия, 1995 год.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 ОНТ представляет. Торжественное закрытие VIII Международного фестиваля „Золотой шлягер”.
22.50 Наши новости.
23.05 „Фабрика звезд-3”.
23.25 Премьера. „Особенности провинциального сыска”. Документальный фильм. до 00.10.

РТР

07.45 Игорь Петренко и Ольга Филиппова в фильме Александра Хаена „КАРМЕН”. 2003 г.
09.50 В Городе.
10.00 Вести.
18.00 Выборы-2003.
19.00 Вести.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Русская серия. Премьера. Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ”.
21.00 Премьера. Аристарх Ливанов, Владимир Конкин и Александр Дедюшко в телесериале „ОПЕРАТИВНЫЙ ПСЕВДОНИМ”.
22.00 Вести+.
22.20 Премьера. „Убийство Кеннеди. 13-я версия”. 1-я серия.
23.15 Народный артист.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 Погода на завтра.
09.25 „Намедни” с Леонидом Парфеновым.
11.00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
14.35 „Есть ли польза от скандалов?” Ток-шоу „Принцип домино”.
16.00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
16.30 Сериал „ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО” (США).
17.35 „Внимание: розыск!” „Убить дракона”. Часть 2-я.
18.00 „Сегодня” с Михаилом Осокиным.
18.35 Премьера. Сериал „АГЕНТСТВО ЗОЛОТАЯ ПУЛЯ”. „ДЕЛО О СЛУЖБЕ НОВОСТЕЙ”.
19.45 Острозажетный сериал

ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2”. 16-я серия.
21.00 „Страна и мир”. Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 Премьера. Сериал „КЛИЕНТ ВСЕГДА МЕРТВ”

Телеканал

„Лад”

7.00 Новости (Гродно)
7.10 „Семейное утро” (Гродно)
09.00 „Сад мечты”. Передача для дачников.
09.30 „Наше наследие”. „Мирский замок”. Часть 5-я.
09.40 Телебарометр.
10.00 „Между нами, женщинами”. Тележурнал.
10.20 Сериал „Ясли” (Международный Французский Канал). 5-я серия.
11.15 „Обычный необычный день”. Семейный канал.
11.50 Музыкальная комедия „Веселые ребята” (Россия).
13.20 „Обычный необычный день”. Семейный канал.
13.45 „В тридцатом веке”. Мультфильм.
14.00 Новости (Гродно)
14.10 Любимые сказки. „Золотые рога” (к/с им. М.Горького)
15.20 „Петя и Красная Шапочка”. „Уроки тетушки Совы. Азбука-малышка”. Мультфильм.
15.45 „Не зевай!” Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников „Бум”.
16.25 К.Дуглас в острозажетном фильме „Болышие деревья” (США).
17.55 „Другие танцы”.
18.00 „Долг памяти”. Документальный фильм о народном художнике СССР М.Савицком (ТО „Телефильм”).
18.30 Сериал „Рожденная революцией” (к/с им. А.Довженко). 10-я серия, заключительная „Последняя встреча”. 2-я часть.
20.00 Новости (Гродно)
20.15 Колыбельная.
20.30 „Дела семейные”.
21.15 Сериал „Ясли” (Международный Французский Канал). 6-я серия, заключительная.
22.10 Сериал „Петербургские тайны” (Россия).
23.05 Хоккей. Чемпионат Беларуси. „Гомель” - „Химволлоко”. 2-й и 3-й периоды.

TVP 1

07.00 Wiadomości
07.03 Telezakupy
07.15 Kawa czy herbata
09.00 Wiadomości
09.12 Pogoda
09.15 Woronicza 17
09.25 Modna na sukces; serial
09.50 Stoi Benjamin
10.15 Budzik
10.45 Kolory
10.55 Cedric
11.10 Renata
11.25 Na kłopoty Bednarski; serial
12.15 ZUS radzi
12.30 Gladiatorzy drugiej wojny światowej
13.00 Wiadomości
13.10 Agrobiznes
13.20 Kontrasty
13.25 Rolnictwo na świecie
13.45 Plebania; serial
14.35 Sprawa dla reportera
15.10 Szansa na życie
15.25 Tajemnice podwodne
16.00 Wiadomości
16.10 Kalendarz
16.35 Kontrowersje
17.00 Rower Białeja
17.25 Modna na sukces; serial
17.50 Sportowy Express
18.00 Teleexpress
18.20 Gość Jedyński
18.40 Klan; telenowela
19.05 Magazyn olimpijski
19.40 Wrzuc Jedynekę
20.00 Wieczorynka
20.30 Wiadomości
20.59 Sport
21.06 Pogoda
21.20 Mieć oczy szeroko otwarte
22.25 Sensacje XX wieku
23.20 Szept prowincjonalny
23.45 Hit kultury
00.15 Monitor Wiadomości
00.30 Biznes raport
00.40 Dobre książki
01.10 Dzieje mistrza Twardowskiego; baśń film.

TVP 2

08.05 Studio urody
09.15 Dwojka Dzieciom
09.50 M jak miłość; serial
09.50 Pytanie na śniadanie
11.25 Kabaret Moralnego Niepokoju
12.15 Podróże kulinarne
12.45 Animals
13.10 Wędrowni przyrodnicy
13.40 Telezakupy
14.00 Panorama
14.15 Złotopolscy; telenowela
14.40 Mroczny rycerz; serial
15.30 To twoja droga
16.00 Nazizm - to się może powtórzyć
17.00 Panorama
17.23 Pogoda
17.30 Film dla niesłyszących
18.25 Arcydzieła Polskiego Dokumentu
18.50 PROGRAM LOKALNY
19.30 Panorama
19.56 Pogoda
20.05 Spiewanie na ekranie
20.45 Jeden chrzest
21.05 M jak miłość; serial
21.55 Kochaj mnie; telenowela
22.25 Wyznania lekarzy i pielęgniarek
23.00 Panorama
23.20 Sport-telegram
23.28 Pogoda

23.40 997-magazyn kryminalny
00.10 Zabójstwo na zlecenie; film sens
01.45 Ekstradycja 3; serial

Polonia

07.00 Wiadomości
06.03 Krajobraz Polski
06.15 Kawa czy herbata
09.00 Wiadomości
09.12 Pogoda
09.15 Woronicza 17
09.25 Klan; telenowela
09.45 Eurotel
10.00 Kolorowy świat Pacyka
10.05 Wehikuł czasu
10.30 Rodzina Leśniewskich; serial
11.00 Panorama
11.05 Laboratorium
11.25 Pomorskie pejzaże historyczne
11.45 Warownie pogranicznych szlaków
12.00 Panorama
12.05 Od przedszkola do Opola
13.00 Wiadomości
13.10 Sensacje XX wieku
14.00 Doktor Murek; serial
15.00 Ojczyzna-polszczyzna
15.15 Kochaj mnie; telenowela
15.40 Z kapitańskiego salonu
16.00 Wiadomości
16.10 Sopot 2003
17.00 Klan; telenowela
17.25 Widzieć daleko, widzieć blisko
18.00 Teleexpress
18.15 Sportowy Express
18.20 Gość Jedyński
18.35 Wehikuł czasu
18.55 Zgadnij odpowiedź
19.00 Rodzina Leśniewskich; serial
19.25 Berliński express
19.40 Obserwator wojkowy
20.00 Sw. Jacek na Korsycie
20.15 Dobranocka
20.30 Wiadomości
20.59 Sport
21.06 Pogoda
21.10 Klan; telenowela
21.30 Doktor Murek; serial
22.35 Sportowy tydzień
23.05 Kochaj mnie; telenowela
23.30 Tam gdzie jesteśmy
00.00 Panorama
00.20 Sport-telegram
00.23 Prognoza pogody
00.30 Sprawa dla reportera
01.00 Pegaz
01.25 Monitor Wiadomości
01.40 Biznes raport
01.45 Gorączka
02.15 Kasztanki
02.30 Wiadomości
03.10 Klan; telenowela
03.35 Doktor Murek; serial
04.35 Sportowy tydzień
05.05 Kochaj mnie; telenowela
05.30 Tam gdzie jesteśmy
06.00 Sprawa dla reportera
06.35 Monitor Wiadomości
06.50 Biznes raport

Polsat

07.00 Piosenka na życzenie
07.45 TV market
08.05 Power Rangers
08.30 Serial animowany
08.50 Zawód: szpieg - serial
10.00 Bar 3
10.30 Idol ekstra 3
11.15 Bar 3
12.00 Bar - gorące krzesła 3
12.30 Z kamerą wśród ludzi
14.25 Twój lekarz
14.40 Wystarczy chcieć
14.55 Power Rangers - serial
15.20 Serial animowany
15.45 Miódowe lata - serial
16.45 Informacje
17.10 Interwencja
17.30 Zawód: szpieg - serial
18.30 Hugo Express
18.55 Bar 3
19.30 Informacje
20.15 Awantura o kasę
21.05 Bar 3
21.55 Samo życie - serial
22.30 Studio Lotto
22.40 Wulkan - film katastroficzny
00.45 Biznes informacje
01.15 Graffiti
01.30 Bumerang
02.05 Polska - Japonia - siatkówka
04.05 Aquaz Superchat
05.00 Magazyn redakcji programów religijnych

Białystok

07.50 Przegląd gospodarczy
08.15 Telezakupy
08.45 Obiektw
09.00 Wierzę, wątpię, szukam
09.30 Kurier
09.45 Gość dnia
10.00 Dzieci różnych bogów
10.30 Kurier
10.45 Trylogia marsylska - serial
11.30 Kurier Polska
11.45 Sprawa na dziś
12.15 Gość dnia
12.30 Kurier
12.45 Młodzież kontra
13.30 Kurier
13.35 Historia gospodarki światowej
14.30 Kurier
14.40 Agrobiznes
15.00 Od niedzieli do niedzieli
15.30 Kurier
15.45 ZUS radzi
16.00 Molly - serial
16.30 Kurier
16.45 Pod Twoją obronę
17.15 Obiektw - fiesz
17.20 Gość dnia
17.30 Kurier
17.45 Rozmowa dnia
18.00 Przegląd gospodarczy
18.30 Kurier
19.00 Obiektw
19.25 Kartka z kalendarza
19.30 Kurier kulturalny
20.30 Telezakupy
20.45 Rozmowa dnia
21.00 Telekurier
21.30 Kurier
21.50 Echa dnia
22.15 Eurotel
22.30 Kurier gospodarczy
22.45 Obiektw
23.15 To jest temat
23.30 Kurier
00.05 Kochankowie mojej mamy - dramat
01.40 Witaj, to my

Wtorek

18 listopada

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!” Информационно-музыкальная программа.
08.45 „Моя страна”.
09.05 О.Будина, Е.Сидихин и Н.Караченцов в авантюрно-историческом сериале „Саломея” (Россия). 1-я серия.
10.05 Сериал „Тайны четырех преступлений” (Италия). Фильм 2-й „Трагическая ночь”. 3-я серия.
11.10 Детективный сериал „Агентство НЛС-2” (Россия). 12.10 Зона Икс.
12.30 Фантастический боевик „Максимальное напряжение” (США).
14.20 „Все нормально, мама!” Музыкально-развлекательная программа.
15.10 „Время спорта”.
Еженедельная спортивная программа.
15.35 „Маски-шоу”.
16.05 „5x5”. Программа для молодежи.
16.45 „Моя страна”.
17.10 Сериал „Тайны четырех преступлений” (Италия). Фильм 2-й „Трагическая ночь”. 3-я серия.
18.10 Детективный сериал „Агентство НЛС-2” (Россия).
19.05 Э.Макгрегор и Б.Блетин в комедийной мелодраме „Голосок” (Великобритания).
20.45 „Моя страна”.
21.00 „Панорама”. Информационный канал.
21.40 Фильм А.Холланд о добре, о смысле жизни, о вере. „Третье чудо” (США).
23.40 „Моя страна”.
23.55 „Клип-обойма”.
00.10 „Любой каприз”.

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 Телеканал „Доброе утро”.
09.00 Наши новости.
09.05 Кристофер Ламберт в фильме „Легенда о Тарзане, повелителе обезьян”. США, 1984 год.
11.15 Дисней-клуб. „Ким Пятс-плюс” до 11.40.
14.40 „Город женщин”. Телевизионное шоу.
15.30 „Фабрика звезд-3”.
15.50 „Угадай мелодию” с Валдисом Пельшем.
16.15 Сериал „Берег мечты”. 51-я серия.
17.05 „Большая стирка” с Андреем Малаховым.
18.00 Наши новости.
18.15 Ток-шоу „Окна” с Дмитрием Нагиевым.
19.05 „Земля любви, земля надежды”. Сериал. 168-я серия.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 Светлана Чуйкина, Александр Балуйев в сериале „Нина”. 1-я серия из 8.
Россия, 2001 год.
22.10 Премьера. Валентин Гафт, Ольга Остроумова в многосерийном фильме „Дни ангела”. 1-я серия из 3.
Россия, 2003 год.
23.20 Наши новости.
23.35 „Не только о футболе”. Спортивное обозрение.
23.55 „Фабрика звезд-3”.
00.15 „На футболе” с Виктором Гусевым до 00.45.

РТР

07.45 Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ”.
08.45 „Не скуЧАЙ!” с Михаилом Евдокимовым.
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
18.00 Выборы-2003.
19.00 Вести.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Русская серия. Премьера. Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ”.
21.00 Премьера. Аристарх Ливанов, Владимир Конкин и Александр Дедюшко в телесериале „ОПЕРАТИВНЫЙ ПСЕВДОНИМ”.
22.00 Вести+.
22.20 Премьера. „Убийство Кеннеди. 13-я версия”. 2-я серия.
23.15 Народный артист.
23.25 Вести. Дежурная часть.

НТВ

16.00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
16.30 Сериал „ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО” (США).
17.35 Территория выживания.
18.00 „Сегодня” с Михаилом Осокиным.
18.35 Премьера. Сериал „АГЕНТСТВО ЗОЛОТАЯ ПУЛЯ”. „ДЕЛО О ТАМОЖЕННИКЕ”.
19.45 Острозажетный сериал „ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2”. 17-я серия.
21.00 „Страна и мир”. Главные события дня.

21.35 Красная стрела.
21.50 Премьера. Сериал „КЛИЕНТ ВСЕГДА МЕРТВ”

Телеканал

„Лад”

Техническая профилактика до 14.00
14.00 Новости (Гродно)
14.10 „Не зевай!” Телеканал для детей.
14.55 „Степа-морья”. Мультфильм.
15.20 Приключенческий сериал для детей „Собачья жизнь” (Канада-США).
15.45 „Не зевай!” Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников „Бум”.
16.25 „Чужая отчизна”. Телевизионный художественный фильм по роману В. Адамчика (ТО „Телефильм”) 1-я серия.
17.35 „Росчерк времени”. Телеочерк.
17.50 „Ностальжи”. „Но все хорошее не забывается...” Юрий Антонов.
18.15 „Другой”. Видеофильм („Белвицеоцентр”).
18.20 Психологический детектив „Смертельное путешествие” (Международный Французский Канал).
20.00 Новости (Гродно)
20.15 Колыбельная.
20.30 „Дела семейные”.
21.15 Детективный сериал „Приключения Шерлока Холмса” (Великобритания). 1-я серия.
22.15 Сериал „Петербургские тайны” (Россия).

TVP 1

07.00 Wiadomości
07.03 Telezakupy
07.15 Kawa czy herbata
09.00 Wiadomości
09.12 Pogoda
09.15 Woronicza 17
09.25 Modna na sukces; serial
09.50 Przegląd Tin-Tina
10.15 Jedynekca
10.40 Bajeczki Jedynekczki
10.50 Rok 2030; serial
11.20 Zaginiony świat
12.05 Sceny z życia stawonogów
12.20 Rośliny z warzywnika
12.30 Zwierzęta świata
13.00 Wiadomości
13.10 Agrobiznes
13.20 Kontrasty
13.25 W drodze do Unii
13.50 Plebania; serial
14.15 Sądzi; serial
14.45 Lokatorzy; serial
15.15 Zawodowy list gończy
15.30 Maria Waskiewicz opowiada
15.35 Włącz się - rodzice
16.00 Wiadomości
16.10 Obłężenia Malborka
16.35 Otwarte drzwi
17.00 Rower Białeja
17.25 Modna na sukces; serial
17.50 Sportowy Express
18.00 Teleexpress
18.20 Gość Jedyński
18.40 Klan; telenowela
19.05 Forum
20.00 Wieczorynka
20.30 Wiadomości
20.58 Sport
21.05 Pogoda
21.20 Smiertelny strach; thriller
22.55 Zawsze po 21-szej
23.30 Plus minus
00.00 Monitor Wiadomości
00.20 Prawdziwy koniec wielkiej wojny
00.40 Słaba wiara; film obycz.
01.35 Nieustraszone; serial

TVP 2

08.05 Studio urody
08.15 Dwojka Dzieciom
09.00 M jak miłość; serial
09.50 Pytanie na śniadanie
11.20 Ale Dwojka!
11.35 Europa da się lubić...
12.25 Mur bezsilności
13.20 Znaki czasu
13.40 Telezakupy
14.00 Panorama
14.15 Złotopolscy; telenowela
14.45 Sokole Oko; serial
15.30 Nie tylko dla komandosów
16.00 Szansa na sukces
17.00 Panorama
17.23 Pogoda
17.30 Film dla niesłyszących
18.20 Holdys Guru
18.50 PROGRAM LOKALNY
19.30 Panorama
19.56 Pogoda
20.05 Jeden z dziesięciu
20.40 Kocham kino
21.00 Lubie czytać
21.15 M jak miłość; serial
22.05 Magazyn Ekspresu Reporterów
22.45 Przystanek praca
23.00 Panorama
23.20 Sport-telegram
23.28 Pogoda
23.40 Lady Jane; film hist.
02.10 Mediaschool 2003

Polonia

07.00 Wiadomości
07.03 Historie sekretne
07.15 Kawa czy herbata
09.00 Wiadomości
09.12 Pogoda
09.15 Woronicza 17
09.25 Klan; telenowela
09.45 Eurotel
10.00 Kolorowy świat Pacyka
10.05 Plastelink i przyjaciele

Środa

19 listopada

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!” Информационно-музыкальная программа.
09.05 Авантюрно-исторический сериал „Саломея” (Россия). 2-я серия.
10.05 Сериал „Тайны четырех преступлений” (Италия). Фильм 2-й „Трагическая ночь”. 4-я серия.
11.10 Детективный сериал „Агентство НЛС-2” (Россия). 12.15 Комедийная мелодрама „Голосок” (Великобритания).
14.05 Телеигра „Одноклассники”.
14.45 „Моя страна”.
15.10 Приключенческий сериал „Амазонка” (Канада-Германия).
16.05 „5x5”. Программа для молодежи.
17.05 Сериал „Тайны четырех преступлений” (Италия). Фильм 2-й „Трагическая ночь”. 4-я серия.
18.05 Детективный сериал „Агентство НЛС-2” (Россия). 18.55 Футбол. Чемпионат Европы-2004 среди молодежных команд. Польша - Беларусь. Прямая трансляция из Польши.
21.00 „Панорама”. Информационный канал.
21.25 Футбол. Отборочный матч чемпионата Европы-2004. Уэльс - Россия. Прямая трансляция из Уэльса.
23.35 Чемпионы. Олег Рыженков.
23.45 „Клип-обойма”.
00.00 „Ночь с Тамарой Лисицкой”.

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 Телеканал „Доброе утро”.
09.00 Наши новости.
09.05 „Земля любви, земля надежды”. Сериал. 168-я серия.
09.50 Валентин Гафт, Ольга Остроумова в многосерийном фильме „Дни ангела”. 1-я серия из 3.
Россия, 2003 год.
10.45 „Не только о футболе”. Спортивное обозрение.
11.05 Дисней-клуб. „Чудеса на виражах” до 11.30.
14.40 „Город женщин”. Телевизионное шоу.
15.30 „Фабрика звезд-3”.
15.50 „Угадай мелодию” с Валдисом Пельшем.
16.15 Сериал „Берег мечты”. 52-я серия.
17.05 „Большая стирка” с Андреем Малаховым.
18.00 Наши новости.
18.15 Ток-шоу „Окна” с Дмитрием Нагиевым.
19.05 „Земля любви, земля надежды”. Сериал. 169-я серия.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 „Нина”. Сериал. 2-я серия. Россия, 2001 год.
22.10 Многосерийный фильм „Дни ангела”. 2-я серия. Россия, 2003 год.
23.20 Наши новости.
23.35 „Фабрика звезд-3”.
23.55 „Закрытое досье. Смерть изгнанника”. Документальный фильм до 00.35.

РТР

07.45 Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ”.
08.45 Сам себе режиссер.
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
18.00 Выборы-2003.
19.00 Вести.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Русская серия. Премьера. Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ”.
21.00 Премьера. Аристарх Ливанов, Владимир Конкин и Александр Дедюшко в телесериале „ОПЕРАТИВНЫЙ ПСЕВДОНИМ”.
22.00 Вести+.
22.20 „Авторитет с Дмитрием Киселевым”. Галина Вишневская.
22.50 Народный артист.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Кулинарный поединок. Михаил Байтман - Михаил Полищайко.
10.15 Ток-шоу „Страна советов”.
11.00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
14.35 „Ложь во спасение”. Ток-шоу „Принцип домино”.
16.00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
16.30 Сериал „ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО” (США).
17.35 Чистосердечное признание.
18.00 „Сегодня” с Михаилом

Осокиным.
18.35 Премьера. Сериал
АГЕНТСТВО ЗОЛОТАЯ
ПУЛЯ. ДЕЛО О
ПОКУШЕНИИ НА
НЕЗАВИСИМОСТЬ".
19.45 Острозожетный
сериал „ЧЕРНЫЙ ВОРОН-
2”. 18-я серия.
21.00 „Страна и мир”.
Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 Премьера. Сериал
„КЛИЕНТ ВСЕГДА МЕРТВ”

Телеканал „Лад”

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро”
(Гродно)
09:00 Площадь искусств. 8-
й Международный
фестиваль „Белая вежа-
2003”. Часть 1-я.
09:30 „Есть только миг...”
Олег Шенель.
10:00 „Между нами,
женщинами”. Тележурнал.
10:20 Детективный сериал
„Приключения Шерлока
Холмса” (Великобритания).
1-я серия.
11.15 „Обычный необычный
день”. Семейный канал.
11.50 Детектив
„Смертельное путешествие”
(Международный
Французский Канал).
13.30 „Обычный необычный
день”. Семейный канал.
13.50 „Сказки кристального
шарика”. Мультфильм.
14.00 Новости (Гродно)
14.10 Мультиклуб.
15.05 Приключенческий
сериал для детей „Собачья
жизнь” (Канада-США).
15.25 „Золушка”.
Мультфильм.
15.45 „Не зевай!” Телеканал
для детей.
15.55 Тележурнал для
школьников „Бум”.
16.25 „Чужая отчизна”.
Телевизионный
художественный фильм
(ТО „Телефильм”) 2-я серия.
17.50 „Молитва последней
княгини”. Хроникально-
документальный фильм об
истории рода князей
Паскевичей (ТО
„Телефильм”).
18.05 Премьера. Монолог
композитора в видеофильме
„Открытие „Д.Смольского”
(„Белвидеоцентр”).
18.35 Золотой фонд
советской комедии.
С. Лемешев в
художественном фильме
„Музыкальная история”
(Ленфильм).
20:00 Новости (Гродно)
20.15 Кольбельная.
20.30 „Дела семейные”.
21.15 Детективный сериал
„Приключения Шерлока
Холмса” (Великобритания).
2-я серия.
22.15 Сериал
„Петербургские тайны”
(Россия).

TVP 1

07:00 Wiadomości
07:03 Telezakupy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Moda na sukces; serial
09:50 Kłasyka Animacji
10:20 Plastelinę i przyjaciele
10:45 Bajeczki Jedynecki
11:00 Witaj, Franklin
11:25 Siódme niebo; serial
12:10 ZUS radzi
12:25 Fauna i flora naszego
organizmu
12:50 Książki na jesień
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Samo życie
13:40 Klan; telenowela
14:05 Tak czy nie?; serial
15:00 Nasze rytmy zdrowia
15:20 Złączeni Europa
15:40 Światowe dziedzictwo
kultury
16:00 Wiadomości
16:10 Filizanka z Rajskiej
Wyspy
16:35 Obserwator wojskowy
17:00 Rower Błazeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:50 Sportowy Express
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyński
18:35 Klan; telenowela
19:05 Trzecia strona medalu
19:45 Irak 2003
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:08 Pogoda
21:20 Zabójczy kochanek;
dramat
22:55 Kryminalna Jedynka
23:20 Obraz niekontrolowany
23:45 Oblicza mediów
00:10 Monitor Wiadomości
00:25 Biznes raport
00:35 Sobowótór; dramat hist.

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Dwojka Dzieciom
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:20 Zobacz to...
11:35 Song of Love
12:25 Klinika Berlin Centrum;
serial
13:15 Wielkie romanse 20
wieku
13:40 Telezakupy
14:00 Panorama
14:15 Złotopolscy; telenowela
14:45 Sokole Oko; serial
15:30 30 ton!
16:00 Wokół nas
17:00 Panorama
17:24 Pogoda
17:30 Film dla niesłyszących
18:30 Studio sport
21:05 M jak miłość;
serial

21:55 Paragraf 148
22:25 Linia specjalna
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:35 Stop!
23:55 Agent;
film sens.
01:40 Dla naszych chłopców;
film obycz.

Polonia

07:00 Wiadomości
07:03 Od A do Z
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Klan; telenowela
09:45 Eurotel
10:00 Kolorowy świat Pacyka
10:10 Budzik
10:35 Trzy misie
11:00 Panorama
11:05 Plus minus
11:30 Ten piękny Mielnik
12:00 Panorama
12:05 Forum
12:50 Film animowany
13:00 Wiadomości
13:10 Wieści polonijne
13:25 Trochę kultury
13:45 Jest takie miejsce
14:05 List; film fab.
14:55 „Bał w operze”
15:40 Misja księdza Piotra
16:00 Wiadomości
16:10 Na zdrowie
16:45 Smak Europy
17:00 Klan; telenowela
17:25 Stacja PRL
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedyński
18:35 Budzik
19:00 Trzy misie
19:25 Jest takie miejsce
19:45 Dobre książki
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:10 Klan; telenowela
21:35 Być Polakiem
22:05 List; film fab.
22:55 Irak 2003
23:10 „Bał w operze”
00:00 Panorama
00:20 Sport-telegram
00:23 Prognoza pogody
00:30 Linia specjalna
00:55 Suplement
01:25 Monitor Wiadomości
01:40 Biznes raport
01:45 Dobre książki
02:15 Opowiadania Muminków
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:10 Klan; telenowela
03:35 Być Polakiem
04:05 List; film fab.
04:55 Irak 2003
05:05 „Bał w operze”
05:55 Jest takie miejsce
06:15 Opole 2003
06:35 Monitor Wiadomości
06:50 Biznes raport

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
06:45 TV market
08:00 Power Rangers - serial
08:30 Dziwolagi
09:00 MacGyver - serial
10:00 Bar bez granic
10:30 Idol
11:45 Bar bez granic
12:30 Awantura o kasę
13:25 Samo życie - serial
13:40 Serca na rozdrożu -
serial
14:30 TV market
14:55 Czulość i kłamstwa -
serial
15:20 Power Rangers
15:45 Dziwolagi
16:10 Najzabawniejsze
zwierzęta świata
16:45 Informacja
17:10 Interwencja
17:30 Herkules - serial
18:30 Hugo Express
18:55 Bar 3
19:30 Informacja
20:05 Awantura o kasę
21:05 Bar 3
22:05 Samo życie - serial
22:30 Studio Lotto
22:40 Charlie Cykor -
komedia sensacyjna
01:25 Biznes informacja
01:55 Graffiti
04:15 Program religijny

Białystok

07:50 Teleplotki
08:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:45 Obiektwy
09:00 Europa w zagrodzie
09:30 Kurier
10:00 Film dok.
10:30 Kurier
10:40 Nieustraszone- serial
11:30 Kurier
11:45 Telekurier
12:45 SBB
13:15 Telenowyny
13:30 Kurier
13:35 Teologia ikon
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Teleplotki
15:30 Kurier
15:45 Eurotel
16:00 Film dok.
16:45 Reportaż
17:00 Telemagazyn
17:15 Obiektwy
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Europa w zagrodzie
18:30 Kurier
19:00 Obiektwy
19:20 Szerokiej drogi!
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Kurier kulturalny
19:45 Telemagazyn
20:25 Koneser
20:30 Telezakupy
20:35 Informacja sportowe
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:55 Echa dnia
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektwy
23:00 Do szczęścia inaczej
23:30 Kurier
00:05 Kino nocne

Czwartek 20 listopada 1 BT

07.00, 08.00, 09.00, 10.00,
11.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00,
19.00, 23.00 Nowości.
07.05, 08.10 „Dobre utro,
Bielarusy” Informacyjno-
muzyczna program.
08.45 „Moj kraj”
09.05 Awanturno-
przykluchenski serial
„Salomea” (Rosja) - 3-ja
seria.
10.05 Serial „Tajny
czteryprzestupлений”
(Italia). Film 3-ji „Tajny
odnego dwora” - 1-ja seria.
11.10 Detektywny serial
„Agencja NLC-2” (Rosja).
12.10 J.K. Brilii w
melodrame „Papiu dочки”
(Międzynarodowy
Francuski Kanał).
14.05 „Tocza”. Muzycznie-
rozrywka dla młodzieży.
14.45 „Moj kraj”.
15.15 Przykluchenski
serial „Amazanka” (Kana-
da-Germania).
16.05 „5x5”. Program dla
młodzieży.
16.45 „Moj kraj”.
17.05 Serial „Tajny
czteryprzestupлений”
(Italia). Film 3-ji „Tajny
odnego dwora” - 1-ja seria.
18.05 Detektywny serial
„Agencja NLC-2” (Rosja).
Zakończona seria.
19.05 J.K. Bielmo w
ekscenrycznej komedii o
miłosnym trójkącie
„Wesela paska” (Francja).
20.45 „Moj kraj”.
21.00 „Panorama”.
Informacyjny kanał.
21.40 Wecne temy miłości,
odnochność i strasti w
romantycznej dramie
znamiętego P. Almodovara
„Pogowory s niej” (Hispania).
23.35 „Moj kraj”.
23.50 „Klip-obiemy”.
00.00 „Nowa kolekcja”
Olega Łukasiewicza.
„Kuturje Karł Lagerfeld”.

OHT

08.00 Naši nowosti.
08.05 Telekanal „Dobre
utro”.
09.00 Naši nowosti.
09.05 „Zemla miłości, zemla
nadejdy”. Seryal. 169-ja
seria do 09.50.
Techniczna profilaktyka c
9.50 do 16.10.
16.15 Seryal „Bereg meczy”.
53-ja seria.
17.05 „Bolszaja stierka” s
Andreem Malachowym.
18.00 Naši nowosti.
18.15 Tok-szo „Okna” s
Dmitriem Nagiewym.
19.05 „Zemla miłości, zemla
nadejdy”. Seryal. 170-ja
seria.
20.00 Wreia.
20.30 Naši nowosti.
21.05 „Nina”. Seryal. 3-ja
seria. Rosja. 2001 god.
22.10 Mnohoserylny film
„Dni angela”. 3-ja seria
(zaključitelna). Rosja,
2003 god.
23.20 Naši nowosti.
23.35 „Fabryka zvezd - 3”.
23.55 „Człowiek i zakon” s
Aleksieim Pimanowym do
00.35.

PTP

07.45 Konstantin Chabencki,
Irina Rozanowa, Sergej
Garmash i Walentyna
Talizyna w teleserialu
Dmitrija Mieszkiewa „LINII
SUD’BY”.
08.45 Komnata smecha.
09.45 Wiesti. Dejurная
czasz.
10.00 Wiesti.
18.00 Wybory-2003.
19.00 Wiesti.
19.30 Mestnoe wremia.
Wiesti-Moskwa.
19.50 Spokoynoi nochi,
malyszki!
19.55 Russkaja seria.
Premiera. Konstantin
Chabencki, Irina Rozanowa,
Sergej Garmash i Walentyna
Talizyna w teleserialu
Dmitrija Mieszkiewa „LINII
SUD’BY”.
21.00 Premiera. Aristarch
Liwanow, Wladimir Konkini
i Aleksandr Deduszo w
teleserialu
ОПЕРАТИВНЫЙ
ПСЕВДОНИМ”.
22.00 Wiesti+.
22.20 „Istoriicheskie
khroniki” s Nikołaeim
Swanidze. „1908. Ilija
Mecznikow”.
23.15 Narodnyj artyst.

НТВ

09.00 Segodnia utrom.
09.20 Pogoda na zawtra.
09.25 Kwartirnyj wopros;
orgstekalnyj interjer.
10.15 Tok-szo „Strana
sowetow”.
11.00 „Segodnia” s Olgój
Belowoj.
14.35 „Moj muž - alko-
golik”. Tok-szo „Princip
domino”.
16.00 „Segodnia” s Olgój
Belowoj.
16.30 Seryal „ОНА
НАПИСАЛА УБИИСТВО”
(США).
17.35 „Pierwobytnyj
instinkt”, „Professija -
reporter”.
18.00 „Segodnia” s
Michailom
Osokim.
18.35 Premiera. Seryal

АГЕНТСТВО „ЗОЛОТАЯ
ПУЛЯ”. ДЕЛО ОБ
УТОПЛЕННОЙ КАСЕТЕ”.
19.45 Острозожетный
сериал „ЧЕРНЫЙ ВОРОН-
2”. 19-я серия.
21.00 „Страна и мир”.
Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 „К барьеру!” Tok-шоу
Владимира Соловьева.

Телеканал „Лад”

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро”
(Гродно)
09:00 „Площадь искусств”.
8-й Международный
фестиваль „Белая вежа-
2003”. Часть 2-я.
09:30 „Здоровье”.
Тележурнал.
10:00 „Между нами,
женщинами”. Тележурнал.
10:20 Детективный сериал
„Приключения Шерлока
Холмса” (Великобритания).
2-я серия.
11.15 „Обычный необычный
день”. Семейный канал.
11.50 Комедия „Музыкальная
история” („Ленфильм”).
13.10 „Обычный необычный
день”. Семейный канал.
13.40 „Потерялась внучка”.
Мультфильм.
14:00 Новости (Гродно)
14.10 Мультиклуб.
15:05 Приключенческий
сериал для детей „Собачья
жизнь” (Канада-США).
15.25 „Замок лгунов”.
Мультфильм.
15.45 „Не зевай!” Телеканал
для детей.
15.55 Тележурнал для
школьников „Бум”.
16.20 „Чужая отчизна”.
Телевизионный
художественный фильм
(ТО „Телефильм”) 3-я серия,
закljučitelna.
17.40 „Моцарт и Сальери”.
Спектакль по произведению
А.С. Пушкина.
18.30 Н.Крюков в фильме
по одноименной пьесе
К.Симонова „Парень из
нашего города” („Мосфильм”).
20:00 Новости (Гродно)
20.15 Кольбельная.
20.30 „Дела семейные”.
21.15 Детективный сериал
„Приключения Шерлока
Холмса” (Великобритания).
3-я серия.
22.15 Сериал
„Петербургские тайны”
(Россия).

TVP 1

07:00 Wiadomości
07:03 Telezakupy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Moda na sukces; serial
09:50 Rupert
10:15 Budzik
10:40 Lippy & Messy
10:45 Spiewaj z nami
11:00 Rodzina Polanieckich;
serial
12:30 Ginące światy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W zgodzie z Naturą
13:40 Klan; telenowela
14:35 Podróż za jeden
uśmiech; serial
15:10 Zawodowy list gończy
15:25 Laboratorium
15:40 Ludzie wśród ludzi
16:00 Wiadomości
16:10 Sekrety zdrowia
16:35 My, Wy, Oni
17:00 Rower Błazeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:50 Sportowy Express
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyński
18:35 Plebania; serial
19:10 Na żywo
19:40 Program publicystycz-
ny
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:09 Pogoda dla kierowców
21:20 Tequila i Bonetti w
Rzymie; serial
22:20 Sprawa dla reportera
22:55 Tygodnik polityczny
Jedyński
23:45 Szerokie tory
00:15 Monitor Wiadomości
00:35 Biznes raport
00:40 Pegaz
01:10 Zażęcia dydaktyczne;
film fab.
02:05 Cztery kąty z
wyobraznia
02:25 Przekięte ulice; dramat

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Dwojka Dzieciom
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:20 Przystanek praca
11:35 Sopot 2003
12:25 Ile jest życia; serial
13:15 Kabaretowe kawałki
13:40 Telezakupy
14:00 Panorama
14:15 Złotopolscy; telenowela
14:45 Sokole Oko; serial
15:30 W krainie władcy
smoków; serial
16:00 Historia Ziemi
17:00 Panorama
17:22 Pogoda
17:30 Film dla niesłyszących
18:20 Złoty interes
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 Jedn z dziesięciu
20:40 Reporteryzjy
21:15 Cała ona; film obycz.
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:40 Pod znakiem kozioroż-

ca; film fab.
01:25 Mandela
02:15 Kryminalne zagadki Las
Vegas; serial krym.

Polonia

07:00 Wiadomości
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:25 Złotopolscy; telenowela
09:50 Eurotel
10:00 Kolorowy świat Pacyka
10:10 Bajeczki Jedynecki
10:20 Papierowy teatrzyk
10:35 Niebezpieczna Zatoka;
serial
11:00 Panorama
11:05 Sekrety zdrowia
11:30 Kwadrans na kawę
11:45 Szaleństwa medycyny
12:00 Panorama
12:05 Linia specjalna
12:30 Suplement
13:00 Wiadomości
13:10 Być Polakiem
13:40 Skarbiec
14:10 Teatr Telewizji
15:10 Dokument
15:30 Pod batutą Krzysztofa
Pendereckiego
16:00 Wiadomości
16:10 Raj
16:35 Podróż kulinarne
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:25 Szerokie tory
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedyński
18:35 Bajeczki Jedynecki
19:05 Papierowy teatrzyk
19:40 Niebezpieczna Zatoka;
serial
19:25 Lasy i Ludzie
19:45 Skarbiec
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:10 Złotopolscy; telenowela
21:35 Zdzisław Maklakiewicz
22:20 Teatr Telewizji
23:20 Dokument
23:40 Pod batutą Krzysztofa
Pendereckiego
00:00 Panorama
00:30 Tygodnik polityczny
Jedyński
01:15 Film animowany
01:25 Monitor Wiadomości
01:40 Biznes raport
01:45 Skarbiec
02:15 Niezwykłe przygody
pod wierzbami
02:30 Wiadomości
03:04 Pogoda dla kierowców
03:10 Złotopolscy; telenowela
03:35 Zdzisław Maklakiewicz
04:20 Teatr Telewizji
05:20 Dokument
05:40 Pod batutą Krzysztofa
Pendereckiego
06:10 Trochę kultury
06:35 Monitor Wiadomości
06:50 Biznes raport

Polsat

07:35 Różowa pantera
07:45 TV market
08:00 Power Rangers - serial
08:30 Pokémon - serial
09:00 Herkules - serial
10:00 Bar 3
10:30 Idol 3
11:30 Bar 3
12:30 Awantura o kasę
13:30 Samo życie - serial
14:00 Serca na rozdrożu - serial
14:55 Czulość i kłamstwa -
serial
15:25 Power Rangers - serial
15:50 Transformery
16:15 Rodzina zastępcza - serial
16:45 Informacja
17:10 Interwencja
17:30 MacGyver - serial
18:30 Hugo Express
18:55 Bar 3
19:30 Informacja
20:10 Gliniarz z dżungli - serial
21:10 Bar 3
22:05 Samo życie - serial
22:45 Eksperyment
Jasnovidz
00:05 Z archiwum X - serial
01:05 Idol 3
00:45 Biznes Informacja
01:20 Graffiti
01:30 Sport
03:35 Aquaz Superchat
05:35 Program religijny

Białystok

07:50 Echa dnia
08:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:45 Obiektwy
09:00 Warszawa w polskim
filmie fabularnym
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Pałace świata
10:30 Kurier
10:40 Trylogia marsylska-
serial
11:30 Kurier Polska
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 Reportaż
13:00 Telemagazyn
13:30 Kurier
13:35 Poznajmy je lepiej
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Telemagazyn
15:30 Kurier
15:45 Eurotel
16:00 Film dok.
16:30 Kurier
16:50 Telemagazyn
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Bądź zdrow
18:30 Kurier
18:50 Kinoman
19:00 Obiektwy
19:20 Szerokiej drogi!
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Kurier kulturalny
19:45 Telemagazyn
20:00 Telemagazyn
20:25 Koneser
20:30 Telezakupy
20:35 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
23:15 Patrol Trójki
00:05 Kino nocne

Piatek 21 listopada 1 BT

07.00, 08.00, 09.00, 10.00,
11.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00,
19.00, 23.00 Nowości.
07.05, 08.10 „Dobre utro,
Bielarusy” Informacyjno-
muzyczna program.
08.45 „Moj kraj”
09.05 Awanturno-
historyczny serial
„Salomea” (Rosja) - 4-ja
seria.
10.05 Serial „Tajny
czteryprzestupлений”
(Italia). Film 3-ji „Tajny
odnego dwora” - 2-ja seria.
11.10 Detektywny serial
„Agencja NLC-2” (Rosja).
Zakończona seria.
12.10 Ekscentryczna
komedia „Wesela paska”
14.05 „Na perекрестках
Europy”. Narodnyj
telefestiwal pesni.
14.45 „Moj kraj”.
15.10 Przykluchenski
seryal „Amazanka”.
16.05 „5x5”. Program dla
młodzieży.
16.45 „Moj kraj”.
17.05 Serial „Tajny
czteryprzestupлений”
(Italia). Film 3-ji „Tajny
odnego dwora” - 2-ja seria.
18.05 „Sławjanskij bazar w
Witebske-2003”. Izbranno.
18.45 „Moj kraj”.
19.10 L. Filatow,
O. Basilawili i
W. Mienchow w tragifarsie
reżysersa K. Szachazarowa
„Gorod zero” („Mosfilm”).
21.00 „Panorama”.
Informacyjny kanał.
21.40 Specjalny
reportaż „Nad propastjy
wo lжи. Bezdonnye banki”.
C.2.
21.55 Premiera. A. Parijio i
R. Ankoniina w stylizowanym
bojowim „Gangstery”.
23.40 Nocny kinoseans.
T. Dogilewa i E. Marcewicz w
kryminalnej melodramie
„Pczelka” (Rosja).

OHT

08.00 Naši nowosti.
08.05 Telekanal „Dobre
utro”.
09.00 Naši nowosti.
09.05 „Zemla miłości, zemla
nadejdy”. Seryal. 170-ja
seria.
09.50 Mnohoserylny film
„Dni angela”. 2-ja i 3-ja
serii (zaključitelnye).
11.40 Detskiy seryal
„Twinsy” do 12.00.
14.25 „Gorod zenżyn”.
Telenowelnyj szou.
15.15 „Fabryka zvezd-3”.
15.35 „Uгадай мелодию” s
Waldisom Pielshem.
16.00 Seryal „Bereg meczy”.
54-ja seria.
16.50 „Poslednij герой”.
18.00 Naši nowosti.
18.15 „Nowyj den”.
„Skaner”.
18.20 Premiera OHT. „Bez
sroka dawnosti”. „Zona
otczudzenia. Ołota na
brakonyerow”.
Dokumentalnyj detektiv.
18.50 „Poле чудes” s
Leonidom Jakubowiczem.
20.00 Wreia.
20.30 Naši nowosti.
21.05 „Fabryka zvezd -3”.
22.35 Premiera. Matrica
nowogo pokolenia w bojowim
„Эквилибрий”.
00.35 Naši nowosti.
00.50 Nikołaj Fomenko w
programie „Bolszije gonki”
do 01.20.

PTP

07.45 Konstantin Chabencki,
Irina Rozanowa, Sergej
Garmash i Walentyna
Talizyna w teleserialu
Dmitrija Mieszkiewa „LINII
SUD’BY”.
08.45 Anshlag.
09.45 Wiesti. Dejurная
czasz.
10.00 Wiesti.
18.00 Wybory-2003.
19.00 Wiesti.
19.30 Mestnoe wremia.
Wiesti-Moskwa.
19.50 Spokoynoi nochi,
malyszki!
19.55 Narodnyj artyst.
20.50 Premiera. „Kubok
jumora-2003” s uchastiem
Arkadija Arkanowa,
Aleksandra Peskowa,
Semeny Altyowa i mnogich
drugich.
22.50 Rezul’taty
golosowania - „Narodnyj
artyst - Wasz wybor!”

НТВ

09.00 Segodnia utrom.
09.25 Faktor straha.
10.15 Tok-szo „Strana
sowetow”.
11.00 „Segodnia” s Olgój
Belowoj.
14.35 „Lubiti’ ili byti’
lubimym?” Tok-szo
„Princip domino”.
16.00 „Segodnia” s Olgój
Belowoj.
16.30 Seryal „ОНА
НАПИСАЛА УБИИСТВО”
17.30 „Nacionalnaja
bezopasnost’: ljudi
podzemelja”.
Rassledowanie НТВ.
18.00 „Segodnia” s
Michailom
Osokim.
18.35 „Swoboda slova” s
Sawikom Shusterom.
20.15 Zolotaja kolekcija.

Сильвестр Сталлоне в
боевике „ПЕРВАЯ КРОВЬ”
22.25 Супербокс: Оскар Де
Ла Хойя против Фернандо
Варгаса.
23.20 Ночные муз.
23.55 „Стиль от...” Ренаты
Литвиновой.

Телеканал „Лад”

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро” (Гродно)
09:00 „Свет далекой звезды.
Юрий Марухин”. Авторская
программа Александра
Домаракского.
09:30 „Пой, душа!” Ансамбль
„Лявоны” Гродненской
области.
09:55 „Европа - общее
наследие. Каложская
церковь”. Видеофильм
(„Белвидеоцентр”).
10:00 „Между нами,
женщинами”. Тележурнал.
10:20 Детективный сериал
„Приключения Шерлока
Холмса” (Великобритания).
3-я серия.
11.15 „Обычный необычный
день”. Семейный канал.
11.50 Художественный
фильм „Парень из нашего
города” („Мосфильм”).
13.15 „Время кино”.
13.45 Молодежный театр
миниатюр в документальной
фильме „Фантазмагории
Панина” („Белвидеоцентр”).
14:00 Новости (Гродно)
14.10 „Москва - Минск”.
14.25 Фантастические
приключения в фильме
„Лилловый шар” (k/c им.
М. Горького).
15.40 „Время кино”.
16.05 Музыкальная комедия
режиссера А. Ефремова
„Наш человек в Сан-Ремо”
(„Беларусьфильм”).
17.55 Премьера. Д. Отейль и
В. Перес в исторической
мелодраме „Горбун”
(Международный
Французский Канал).
20:

Piątek

21 listopada

Polonia

10:05 Zabawy językiem polskim
10:35 Trzy dni aby wygrać; serial
11:00 Panorama
11:05 Kronika ojczyzny
11:25 Rody fabrykanckie
12:00 Panorama
12:05 Tygodnik polityczny Jedyński
12:50 Film animowany
13:00 Wiadomości
13:10 Zdzisław Maklakiewicz
13:55 Hity satelity
14:10 Sukces; serial
15:05 Koncert
16:00 Wiadomości
16:10 Gorący temat; serial
16:35 Telewizyjny przewodnik po kraju
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:25 Szept prowincjonalny
17:45 Bliziej nieba
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedyński
18:35 Trzy dni aby wygrać; serial
19:05 Koncert
20:00 Wiadomości polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:10 Złotopolscy; telenowela
21:35 Mówi się...
21:55 Hity satelity
22:00 Sukces; serial
22:10 Szept prowincjonalny
23:20 Bliziej nieba
23:35 Gorący temat; serial
00:00 Panorama
00:20 Sport-telegram
00:23 Prognoza pogody
00:30 Śmieć się kibicu
01:30 Monitor Wiadomości
01:45 Biznes raport
01:50 Telewizyjny przewodnik po kraju
02:10 Teczona bajeczka
02:20 Miś Uszatek
02:30 Wiadomości
03:30 Złotopolscy; telenowela
03:35 Wiadomości polonijne
03:50 Hity satelity
04:05 Mówi się...
04:25 Sukces; serial
05:15 Koncert
06:10 Gorący temat; serial
06:35 Monitor Wiadomości
06:50 Biznes raport

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
07:45 TV market
08:00 Power Rangers - serial
08:30 Transformery
09:00 MacGyver - serial
10:00 Bar 3
10:30 Boston Public - serial
11:30 Bar 3
12:15 Rosyjska ruletka
13:10 Samo życie - serial
13:45 Serca na rozdrożu - serial
14:35 TV market
14:50 Czułość i kłamstwa - serial
15:20 Power Rangers - serial
15:45 Pokémon
16:15 Niezakazane reklamy
16:45 Informacje
17:10 Interwencja
17:30 Zawód: szpieg - serial
18:30 Hugo Express
18:55 Bar 3
19:30 Informacje
20:15 Awantura o kasę
21:15 Bar 3
22:00 Czego się boją facci - serial
22:55 Fala zbrodni - serial
23:55 Cieniało - serial
00:40 Informacje
00:50 Puls
01:30 Graffiti
01:45 Morze Czarne - film erotyczny
03:40 Aquaz Superchat

Białystok

08:50 Echa dnia
07:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:45 Obiektów
09:00 Małe ojczyzny
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Teorie spiskowe
10:30 Kurier
10:35 Prognoza pogody
10:40 Trylogia marsylska - serial
11:30 Kurier Polska
11:40 Prognoza pogody
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 Telemagazyn
13:10 WuWuA
13:30 Kurier
13:35 Telemagazyn
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Małe ojczyzny
15:30 Kurier
15:45 Eurotel
16:00 W krainie władcy smoków - serial
16:30 Kurier
16:45 Pod Twoją obronę
17:15 Obiektów - flesz
17:20 Gość dnia
17:30 Kurier
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Koncert
18:30 Kurier
19:00 Obiektów
19:20 Szerokiej drogi
19:30 Kurier kulturalny
19:40 Prognoza pogody
19:45 Tydzień w Obiektowie
20:05 Film dok.
20:00 Telemagazyn
20:20 Gość dnia
20:30 Telezakupy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:00 Obiektów
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektów
22:55 To jest temat
23:40 Kurier
00:05 Kino nocne

Sobota

22 listopada

1 BT

07:35 „Isnasz”. Dуховная программа.
08:00 „Новая коллекция” Олега Лукашевича „Кутюрье Карл Лагерфельд”.
08:25 „36,6”. Программа о здоровом образе жизни.
09:00, 12:00, 15:00, 21:00 Новости.
09:05 В. Тихонов, Ю. Соломин и И. Алферова в политическом детективном сериале по мотивам повести Ю. Семенова „ТАСС уполномочен заявить...” (к/с им. Горького). 1-я серия.
10:00 „Все нормально, мам!” Развлекательная программа.
10:45 „Шпилька”. Тележурнал для женщин.
11:15 „Открытый архив”. Человек-типограф. Элиминация.
11:40 Семейная мелодрама режиссера Е. Трофименко „Падение вверх” („Беларусьфильм”).
13:00 „Сапожник и русалка”. Мультфильм.
13:30 „Точка”. Музыкально-развлекательная программа для молодежи.
14:10 Развлекательный сериал „Адреналиновый взрыв” (Австралия). 1-я и 2-я серии.
15:05 А. Миронов, А. Ширвиндт и М. Державин в экранизации повести Дж. К. Джерома „Трое в лодке, не считая собаки” („Ленфильм”). 1-я и 2-я серии.
17:15 А. Петренко и Е. Стеблов в комедийной фантастической „Налет” (Одесская к/с).
18:35 Телеигра „Одноклассники”.
19:15 С. Гранди в комедии „Итальянские” режиссера Кастеллано и Пиполло „Сан-Троне, Сан-Троне” (Италия).
21:20 „Вокруг планеты”. Аналитический обзор международных событий.
21:50 Неувомимый М. Дакаско следует древнему кодексу в мистическом боевике „Плывущий убийца” (США).
23:40 Ночной киносеанс. Э. Бруни и Н. Кэмпбелл в комедии нравов „Исследуя любовь” (США-Германия).

ОНТ

08:00 Детский сериал „Твинисы”.
08:20 Играй, гармонь любимая!
08:55 Слово пастыря.
09:10 Здоровье.
10:00 Новости (с субтитрами).
10:10 „Смак” с Андреем Макаревичем.
10:35 Премьера. „Звучная фамилия - Негода, или „Маленькая Вера” 15 лет спустя”. Фильм из цикла „Интересное кино”.
11:30 Новые русские бабки.
12:00 Новости (с субтитрами).
12:10 История с географией. „Гибель „Лузитании”.
13:05 „Чтобы помнили...” Леонид Филатов. Последние программы.
13:40 Дисней-клуб. „Геркулес”.
14:05 Ералаш.
14:15 Умники и умницы.
14:55 Премьера ОНТ. „Без срока давности”. „Зона отчуждения. Охота на браконьеров”.
Документальный детектив.
15:25 Ирина Мирошниченко и Александр Абдулов в приключенческом фильме „Тайны мадам Вонг”. СССР, 1985 год.
17:00 Джеки Чан, Жан-Клод Ван Дамм, Рутгер Хауэр. Дольф Лундгрен в экстремальном шоу „Трюкачи”.
17:50 Футбол. Отборочный матч Чемпионата Европы-2004. Сборная России - сборная Уэльса. Прямой эфир.
20:00 Время.
20:30 Наши новости.
21:00 „Последний герой”.
22:15 „Золотой Граммофон”.
23:20 Деми Мур в боевике „Солдат Джейн”. США, 1997 год до 01.35.

РТР

09:20 „Не скуЧАЙ!” с Михаилом Ефремовым.
10:20 Сам себе режиссер.
11:15 Премьера. „Крутой маршрут” - Юг.
12:15 Клуб сенаторов.
13:00 Вести.
13:20 Родное кино. Владимир Коренев, Анастасия Вертинская и Михаил Козаков в фильме „ЧЕЛОВЕК-АМОБИЛЬ”. 1961 г.
15:00 Кино-истории Глеба Скороходова.
15:10 Жан Рено в приключенческой комедии „ОПЕРАЦИЯ „ТУШЕНКА” (Франция). 1991 г.
17:00 Бенефис Ефима Шифрина.
19:00 Вести.
19:25 Зеркало.
19:50 „Честный детектив”. Авторская программа Эдуарда Петрова.
20:20 Анонсы.
21:20 Мировое кино. Мел Гибсон и Дэнни Гловер в боевике „СМЕРТЕЛЬНОЕ ОРУЖИЕ-2” (США). 1989 г.

HTB

09:00 Кулинарный поединок: Фрида - Альберто Галан.
10:00 Квартирный вопрос: стенка на стенку.
10:55 Спорт „ЛОТТО 6 из 49”.
11:00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
11:15 Погода на завтра.
11:20 „Дикий мир: просто лось”. Экспедиция Тимофея Баженова.
12:05 Джеймс Белуши и Халли Бэрри в комедии „ТОНКА ПОД СОЛНЦЕМ” (США).
14:05 Своя игра.
15:00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
15:20 Алсу. Новая история. „Женский взгляд” Оксаны Пушкиной.
15:55 Софи Лорен и Марчелло Мاستронни в фильме Витторио Де Сика „БРАК ПО-ИТАЛЬЯНСКИ” (Италия - Франция).
18:00 „Личный вклад”. Информационно-аналитическая программа с Александром Герасимовым.
19:00 Елена Яковлева, Игорь Бочкин и Борис Щербаков в остросюжетном фильме „ЮКА”.
21:05 „Новейшая история: рыцарь овалного кабинета”. Фильм Евгения Киселева.

Телеканал „Лад”

08:05 Мультфильм.
09:00 „Провинциальные истории”.
09:25 Наше наследие. „Местечко Волчин. Родина последнего польского короля Станислава Августа Понятовского”. Часть 1-я.
09:40 Документальный сериал „Охранники природы” (Международный Французский Канал).
10:05 Экран индийского кино. Комедия „Пари не промах”. 1-я серия.
11:20 „Здоровье”. Тележурнал.
11:50 „С верою в Белую Русь”. Видеофильм АТН.
12:10 „Кем быть”.
12:20 Мультисериал „Тристан и Изольда - забытая легенда” (Международный Французский Канал).
12:45 Фантастические приключения в фильме „Лилоый шар” (к/с им. М. Горького).
14:30 „Учительская”. Развлекательно-познавательная программа.
14:45 „Эх, анекдот, анекдот”. Юмористическая передача.
14:55 „Пой, душа!” Фольклорные коллективы Браславского района.
15:25 Док. сериал „Художники” (Международный Французский Канал). 3-я серия.
15:50 Познавательный сериал „Следы” (Международный Французский Канал). 4-я серия, заключительная.
16:40 „Росчерк времени”. Телеочерк.
16:55 „Площадь искусств”. Виртуозные диалоги.
17:20 „Другие танцы”.
17:30 Приключенческий фильм „Д’Артаньян и три мушкетера” (Одесская к/с). 3-я серия, заключительная.
18:45 В. Гаркалин и А. Болтнев в историческом остросюжетном сериале по роману В. Вудинцева „Белые одежды” („Беларусьфильм”). 1-я серия.
20:00 Новости (Гродно).
20:30 Золотой фонд советской комедии. „Вратарь” („Ленфильм”).
21:50 Классика европейского кино. М. Витти и А. Делон в фильме М. Антониони „Затмение” (Италия-Франция).

TVP 1

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Archiwum Zack’a; serial
09:35 Ziarno
10:00 Lippy & Messy
10:10 Wirtualna Polska
10:35 Legenda Tarzana
11:00 Zorro; serial
11:55 Kolejka
12:45 Mieszkać z wyobraźnią
13:05 Podróżnik
13:30 Miliard w rozumie
14:00 Wiadomości
14:10 Polska w Białym Domu
14:25 Zwierzęta świata
15:00 Niesamowite przygody Super Dave’a; komedia
16:30 Magazyn Ligi Mistrzów
17:00 Między nami
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedyński
18:35 Plebania; serial
19:05 Śmiech i łzy
19:35 Jaka to melodia?
20:05 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
21:01 Pogoda
21:15 Człowiek w żelaznej masce; film przyg.
23:35 Łódź 2003
00:25 Bez odwrotu; film akcji
02:05 Ostatni ślad; film fab.

TVP 2

07:55 Studio urody
08:05 Echa tygodnia
08:35 Spróbujmy razem
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Drapieżcy
10:20 Ojczyzna-polszczyzna
10:40 Kępczola

11:00 Wędrowki przyrodnicze
11:30 Flinstonowie
12:00 Ostoja
12:35 Fandango; film fab.
14:20 30 ton!
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Marek Torzewski i przyjaciele
17:00 Spiewające Fortepiany
17:55 Rzykanci
18:45 Ale Dwójka!
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:58 Pogoda
20:05 Rzeka dzieciństwa
21:05 Kraj się śmieje
22:00 Herbatka u Tadka
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:40 Rzeka dzieciństwa
00:35 Wirus; film sens.
02:10 Straceńcy; western

Polonia

07:00 Na dobre i na złe; serial
07:45 Bliziej nieba
08:05 Echa tygodnia
08:40 Wiadomości polonijne
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Telewizyjny przewodnik po kraju
09:35 Ziarno
10:10 Wirtualna Polska
10:35 Flipper i Lopaka
11:00 Mówi się...
11:20 Pamiętaj o mnie...
11:40 Podróż kulinarne
12:10 Książki z górnej półki
12:20 Klan; telenowela
13:30 Wideoetka Dorosłego Człowieka
14:00 Wiadomości
14:10 Rzeka kłamstwa; serial
15:45 Tam gdzie jesteście
16:15 Święta wojna; serial
16:40 Śniadanie na podwieczorek
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Na dobre i na złe; serial
19:20 Droga; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
21:01 Pogoda
21:05 Rzeka kłamstwa; serial
22:40 Jest sprawa; komedia
00:05 Pierwsza miłość; nowela
00:35 Panorama
00:55 Sport-telegram
00:59 Pogoda
01:10 Na dobre i na złe; serial
02:00 Salon Iwowski
02:15 Tajemnica szyfru Marabuta
02:30 Wiadomości
02:49 Sport
02:57 Pogoda
03:00 Zajęcia dydaktyczne; film fab.
04:00 Rzeka kłamstwa; serial
05:35 Droga; serial
06:35 Jest sprawa; komedia
08:00 Pierwsza miłość; nowela
08:30 Święta wojna; serial

Polsat

07:00 Poplista
08:00 Twój lekarz
08:15 Wystarczy chcieć
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Ed, Edd i Eddy
09:15 Strażnicy czasu - serial
09:30 Piesek Poochini
10:00 Hugo - program dla dzieci
10:30 Mop Man
11:30 Samo życie - serial
13:30 Czarny pies, czy biały kot
14:30 Domowa kawiarenka
15:00 Rodzina zastępcza
15:30 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:00 4 x 4 - magazyn sportowy
16:30 Fundacja Polsat
16:45 Informacje
17:00 Prognoza pogody
17:10 Niezakazane reklamy
17:40 Idol ekstra 3
18:30 Boston Public - serial
19:30 Informacje
19:50 Sport
20:00 Prognoza pogody
20:05 Rosyjska ruletka
21:00 Bar
22:30 Studio Lotto
22:40 Miodowe lata - serial
23:35 Bar - wyniki 3
00:00 Spółknie 2 - thriller science-fiction.
02:10 Wstrząsy - komedia

Białystok

07:50 Seril anim.
08:30 Kurier
08:45 Obiektów
09:05 Tydzień w obiektywie
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Telemagazyn
10:00 Świat - magazyn
10:30 Kurier
10:45 Gwiazdy Hollywoodu
11:15 Rodzina Hartów na Dzikim Zachodzie - serial obcy
12:05 Bądź zdrow!
12:30 Kurier
12:45 Od ari do piosenki
13:30 Kurier
13:40 Prognoza pogody
13:45 Telemagazyn
14:15 Telenowyny
14:30 Kurier
14:50 Mecz gwiazd
16:30 Kurier
17:00 Telemagazyn
17:30 Kurier
17:45 Młodzież kontra
18:30 Kurier
18:35 Świat
19:00 Telemagazyn
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:50 Czerdziołatek - serial
20:40 Podwodna Polska
21:05 Gwiazdy sportu
21:30 Kurier
21:40 Studio pogoda
21:45 Telemagazyn
21:55 Przegląd gospodarczy
22:00 Obiektów
22:20 Książka tygodnia
22:30 Kurier
23:30 Kurier
23:45 Kurier sportowy
00:05 Kino nocne

Niedziela

23 listopada

1 BT

07:35 „Созвездие надежд”. Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
08:00 „Достань звезду”. Музыкально-развлекательная программа.
08:30 Арсенал. Программа об армии.
09:00, 12:00, 15:00 Новости.
09:05 Детективный сериал „ТАСС уполномочен заявить...” (к/с им. М. Горького). 2-я серия.
10:00 „Клип-обойма”. Итоги хит-парада.
10:55 Путешествие дилетанта. „Деревня Вязьны. Вязьнская медовуха”.
11:20 Лирическая мелодрама „Дожди по всей территории” („Беларусьфильм”).
12:35 „Храбрый портняжка”. Дорожная сказка.
Мультфильм.
13:15 „Чемпионы. Олег Рыженков”.
13:30 Телеклуб „Ваше лото”.
14:10 Развлекательный сериал „Адреналиновый взрыв” (Австралия). 3-я и 4-я серии.
15:05 КВН. 1/2 финала Евролиги.
16:40 „На перекрестках Европы”. Национальный телефестиваль песни.
17:25 И. Розанова и Б. Щербаков в криминальном расследовании „Планица Александра Невского” (Россия).
19:30 М. Кейн в криминальной комедии „Удар по системе” (США).
21:00 „В центре внимания”. Информационно-аналитическая программа.
22:00 Футбол. Лига чемпионов. Видеожурнал.
22:30 Футбол. Чемпионат Италии. Матч тура

ОНТ

08:00 Детский сериал „Твинисы”.
08:20 Служу Отчизне!
08:50 Дисней-клуб. „Легенда о Тарзане”.
09:15 „В мире животных” с Николаем Дроздовым.
10:00 Новости (с субтитрами).
10:10 „Нелюбимые заметки” с Дм. Крыловым.
10:30 Пока все дома.
11:15 До шоу.
12:00 Новости (с субтитрами).
12:10 Премьера. Разведка. Версия для кино. „Операция „Траст”. Фильм 1-й.
12:40 „Дачники”.
13:30 Смехопанорама Евгения Петросяна.
14:05 Дисней-клуб. „Мышиный дом”.
14:30 „Ералаш”.
14:45 „КВН - 2003”. Высшая лига.
17:00 ОНТ представляет. Романиада. Гала-концерт победителей конкурса исполнителей русского романса, специальных гостей и членов жюри.
18:35 Алексей Булдаков, Виктор Бычков в комедии „Особенности национальной рыбалки”.
Россия. 1998 год.
20:30 Контурь.
21:20 Большая премьера. Софи Марсо в фильме „Бельфегор - призрак Лувра”. Франция, 2001 год.
23:15 Мировая премьера. „История Кеннеди”. Фильм 1-й до 00.00.

РТР

09:05 „Городок”. Дайджест. Развлекательная программа.
09:40 „Сто к одному”. Телеигра.
10:30 Вокруг света.
11:25 Диалоги о животных.
12:15 Парламентский час.
13:00 Вести.
13:20 К 75-летию Алексея Баталова. Сергей Лукьянов и Борис Андреев в фильме „БОЛЬШАЯ СЕМЬЯ”. 1954 г.
15:20 Звезды России в игре „Форт Боярд”.
17:00 Премьера. Клуб „Театр+ТВ”. Владимир Винокур, Лев Лещенко, Александр Абдулов, Лев Дуров и другие в программе „Мы все учились понемногу...”.
18:50 В Городке.
19:00 Вести недели.
20:00 Специальный корреспондент.
20:25 Мария Миронова, Марат Башаров, Мария Голубкина и Андрей Панин в фильме Павла Лунгина „СВАДБА”. 2000 г.
22:45 Премьера. Дольф Лундгрен в боевике „ЗАХВАТ”. 2003 г.

HTB

09:05 Олег Басилашвили в программе Павла Лобкова „Растительная жизнь”.
09:45 Военное дело.
10:20 „Апельсиновый сок”. Программа Владимира Соловьева.
10:55 Играем в „Кено”.
11:00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
11:15 Погода на завтра.
11:20 Все сразу!
12:10 Михаил Пугачев, Евгений Герасимов, Людмила Шагалова и Виктор Павлов в

фильме „НЕЗНАКОМЫЙ НАСЛЕДНИК”.
13:55 Вкусные истории.
14:05 Своя игра.
15:00 „Сегодня” с Ольгой Беловой.
15:20 „Их нравы” с Дмитрием Захаровым.
16:10 Сериал по выходным. Премьера. „КОЛЛЕКЦИЯ ДАНИЭЛЬ СТИЛ: ПЕРЕМЕНЫ”.
18:10 Фильм недели. Стивен Дорфф и Наташа Хенстридж в супербоевике „НЕУДЕРЖИМЫЕ” (Франция - Великобритания - Канада).
20:00 „Намедни” с Леонидом Парфеновым.
21:30 Фактор страха.

Телеканал „Лад”

08:05 Мультфильм.
09:00 „Мир вашему дому”. Духовная беседа.
09:10 „Поэтические новеллы”. „Ты позви меня, позви...”
Поэзия Е. Янищиц.
09:25 „Не зевай!” Телеканал для детей.
10:05 Экран индийского кино. Комедия „Пари не промах”. 2-я серия.
11:20 „Сад мечты”. Передача для дачников.
11:50 „Спортивная держава”. Видеофильм АТН.
12:10 „Тигренок на подсолнухе”. Мультфильм.
12:20 Мультисериал „Тристан и Изольда - забытая легенда” (Международный Французский Канал).
12:45 Любимые сказки. „Вероника” (Румыния).
14:10 Познавательный сериал „Всадники из преданий” (Международный Французский Канал). 1-я серия.
14:35 „Бюро находок”. Иронические зарисовки.
15:05 „Свет далекой звезды”. Евгений Глебов. Авторская программа Александра Домарацкого.
15:30 Документальный сериал „Художники” (Международный Французский Канал). 4-я серия.
16:00 Документально-познавательный сериал „Большое приключение кинопрессы” (Международный Французский Канал). 1-я серия.
16:50 „Мгновение вечности”. Исторические расследования.
17:10 Площадь искусств. „Любите ли вы театр...” Часть 1-я.
17:40 Приключенческий фильм „Мушкетеры 20 лет спустя” (Россия). 1-я серия.
18:40 Сериал „Белые одежды” („Беларусьфильм”). 2-я серия.
20:00 Новости (Гродно).
20:10 Телебарометр. Прогноз погоды.
20:25 Золотой фонд советской комедии. Л. Целиковская в музыкальном фильме „Антон Иванович сердится” (Ленфильм).
21:45 П. Селлерс в комедии „Я в порядке, Джек” (Великобритания).

TVP 1

07:30 Moda na sukces; serial
07:50 Europa bez między
08:40 Papius
09:05 W cztery oczy
09:35 W świecie mitów; serial
10:25 Lippy & Messy
10:30 W-SKERSI
11:00 Gamebox
11:25 Songowanie na ekranie
11:55 Myślisz o kimś?
12:25 Smak życia
13:00 Aniol Pański
13:15 Książki na jesień
13:25 Tydzień
14:00 Wiadomości
14:10 Co Pani na to?
14:35 Kochamy polskie seriele
15:05 Sprawa się gupla; komedia
16:40 Czas na dokument
17:30 Trop sekret
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:35 Śmiechu warte
19:00 Lokatorzy; serial
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
21:01 Pogoda
21:15 Tak czy nie?; serial
22:15 Spełniamy marzenia
22:50 Czas na dokument
23:20 JFK; dramat polit.
02:30 „JFK”

TVP 2

07:55 Film dla niesłyszących
08:55 Słowo na niedzielę
09:05 M jak miłość; serial
09:55 Nie tylko dla komandosów
10:20 Smak Europy
10:30 Program muzyczny
11:15 Smak Europy
11:30 Podróż w czasie i przestrzeni
12:25 Podróż kulinarne
13:05 Protokół; komedia
14:40 Smak Europy
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Szansa na sukces
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna
18:30 7 dni świat
19:00 Program lokalny
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 Tygodnik Moralnego Niepokoju
20:35 Tylko futbol
21:00 Kraj się śmieje
21:55 Tydzień taty; telenowela
22:30 Zwierzenia kontrolowane
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda

23:40 Studio Teatrálne Dwójki

01:20 Osiem i pół kobiety; komediodramat

Polonia

08:55 Eurofolk Sanok 2003
09:25 M jak miłość; serial
10:10 Słowo na niedzielę
10:15 Zoolie
10:30 Simba, król zwierząt
10:55 Książki z górnej półki
11:05 Bajki polskie
11:30 Zaproszenie
11:50 Kurier z Warszawy
12:05 Złotopolscy; telenowela
13:00 Aniol Pański
13:20 Niedzielne muzykowanie
14:00 Transmisja Mszy Świętej
15:05 Crimen; serial
16:05 Co nam w duszy gra
17:00 Biografie
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 M jak miłość; serial
19:25 M jak Kresowy
19:40 Zaproszenie
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
21:01 Pogoda
21:05 Na zdrowie
21:45 Zajęcia dydaktyczne; film fab.
22:45 Herbatka u Tadka
23:35 Wieczór Cygański
00:20 Misja księdza Piotra
00:35 Panorama
00:55 Sport-telegram
00:59 Pogoda
01:10 M jak miłość; serial
02:00 Simba, król zwierząt
02:30 Wiadomości
02:49 Sport
02:57 Pogoda
03:00 Na zdrowie
03:40 Biografie
04:35 Zaproszenie
04:55 Crimen; serial
05:55 Kurier z Warszawy
06:10 Pamiętaj o mnie...
06:45 Zoolie

Polsat

07:35 Różowa pantera
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Lochy i smoki
09:30 Piesek Poochini
10:00 Hugo
10:30 Poplista
11:30 Słoneczny patrol - serial
12:35 Indiana Jones: Podróż z ojcem - film przygodowy
14:40 Wyjście awaryjne - komedia obyczajowa
16:45 Informacje
17:00 Prognoza pogody
17:05 Buffy, postrach wampirów - serial
18:00 Z kamerą wśród ludzi
18:55 Rodzina zastępcza - serial
19:30 Informacje
19:50 Sport
20:00 Prognoza pogody
20:05 Uwaga hotel
21:05 Idol
22:05 Bar 3
22:40 24 godziny - serial
23:35 Idol - wyniki 3
23:55 Kuba Wojewódzki
01:00 Film dok.
01:35 Telemagazyn
02:05 Siatkówka
02:00 Magazyn sportowy
03:35 Muzyka na bis

Białystok

07:50 Serial anim.
08:25 Książka dla dzieci
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektów
08:55 Koneser
09:00 Telemagazyn
09:30 Kurier
09:45 Sami o sobie
10:00 Teleplotki
10:30 Kurier
10:40 Prognoza pogody
10:45 Gwiazdy Hollywoodu - serial
11:10 Szpital Holby City - serial
12:0

Atmosfera jest niesamowita

Ślady polskie na Ukrainie

Począjów to jedno z największych i najważniejszych dziś miejsc pielgrzymkowych ukraińskiego prawosławia, położony na Wołyniu, na wyniosłym wzgórzu, kilkanaście kilometrów od Krzemieńca, rodzinnego miasta Juliusza Słowackiego. W jego murach znajdują się od wieków cenne relikwie — kamienie z odcisniętymi stopami Matki Bożej, będące śladami po jej objawieniu.

Począjowski klasztor założono już w XIV wieku. Tak przynajmniej podają stare kroniki. Pierwsze jednak dokumenty pisane pochodzą dopiero z 1597r., kiedy to Anna z Koznińskich Hojska, sędzina Łucka ofiarowała do począjowskiej cerkwi ikonę Matki Bożej otrzymaną wcześniej od patriarchy ekumenicznego w Konstantynopolu. Ikona ta stała się następnie przedmiotem kultu, dla której małżonkowie Ewa i Teodor Domaszewscy ufundowali w 1648r. nową cerkiew poświęconą osobie przez przełożonego monastynu — błogosławionego Hioba.

Słynąca łaskami ikona Matki Bożej ocalała w 1675r. klasztor począjowski oblegany przez armie turecko-tatarskie. Według legendy, po trzydniowym oblężeniu, nad murami klasztoru pojawiła się postać Matki Bożej i błogosławionego Hioba, co stało się bezpośrednią przyczyną ucieczki wojsk muzułmańskich.

Prawosławny klasztor w Począjowie w 1720r. stał się ośrodkiem grekokatolickim — administrowanym i zarządzanym przez oo. bazylianów. Zmiana ta miała decydujący wpływ na zmiany o charakterze ideologicznym i kulturalnym. Bazylikańscy zakonnicy, grekokatolicki odpowiednik jezuitów, uważani byli zawsze za awangardę intelektualną. Nic więc dziwnego, że im właśnie powierzano wy-

chowanie młodego pokolenia i prowadzenie lepszych szkół. Bazylianie byli bowiem w łonie unii kościelnej z Rzymem radykalnymi zwolennikami modernizacji i kulturalnego zbliżenia do katolicyzmu rzymskiego. Zdaniem Jana K. Ostrowskiego znakomitą dowodem integracji począjowskiej ławy z katolicyzmem był fakt ozdobienia tamtejszego obrazu papieskimi koronami w 1773r.

Zmiany dokonywane przez grekokatolickich bazylianów miały nie tylko zasadnicze konsekwencje dla formy obecnie istniejącej świątyni począjowskiej, ale wręcz zadecydowało o powstaniu tego wspaniałego dzieła baroku.

W XVIII w. w Rzeczpospolitej nie było już rodów magnackich wyznających prawosławie. Wiśniowieccy, Czartoryscy czy Sanguszkowie dawno już przyjęli katolicyzm. Pozostając więc przy prawosławiu klasztor mógł jedynie liczyć na skromne datki prostych pielgrzymów. Ich jednak liczba też znacznie zmalała w związku z postępami unii, która na początku XVIII w. objęła już wszystkie diecezje kresowe. Przyjęcie więc przez klasztor począjowski unii usytuowało go w głównym nurcie życia religijnego kraju i zapewniło podtrzymanie kultu.

Znalazł się także bogaty fundator — Mikołaj Bazyli Potocki — wojewoda bełski, który od 1761r. zaczął przekazywać ogromne sumy na utrzymanie i rozbudowę klasztoru. Jego bliskie związki z Począjowem trwały aż do śmierci w 1782r. Wcześniej w 1758r. stał się nawet sam grekokatolikiem — podobno w wyniku konfliktu ze swoim spowiednikiem. Jego decyzja związana też być mogła z autentyczną sympatią dla kultury i języka rosyjskiego.

Dziś jedną ze ścian cerkwi począjowskiej zdobi malowidła wiążące konwersję Potockiego z cudownym

Sanktuarium maryjne w Począjowie

uratowaniem się jego ruskiego sługi, którego próbował zabić za błahe przewinienie. W ustach zaś oprowadzającego dziś po prawosławnej ponownie cerkwi mnicha, zgodnie z charakterem miejsca, brzmi to jak żywot świętego.

Ciekawe też, że Potocki zamieszkał w 1772r. w klasztorze na tzw. „dewocji” — w dworcu ustawionym na dziedzińcu monastynu. Jego tryb życia z tego okresu opisywał Franciszek Karpiński. Rano i wieczór na pacierze zakonne cerkwi chodził, niedbały chłoch przestrzegając, a mimo tego sobie dziewczek kilka dla rozpusty trzymał, rano je budząc do różańca, który wraz z nimi domawiał, a jeżeliby która w czasie modlitwy śmiała się, cybuchem po plecach karał...

W latach 1771-1783 wzniesiono w Począjowie nową cerkiew. Pracowali przy niej tacy architekci jak: Gotfryd Hoffman, Piotr Polejowski, a następnie Franciszek Ksawery Kulczycki. Swoim wyglądem przypominała bardziej klasztor Austrii czy Niemiec, a nie kresową cerkiew. Tak jednak prezentowała się XVIII-wieczna architektura sakralna Kościoła grekokatolickiego programowo nawiązująca do wzorów zachodnich.

W wyniku rozbiorów Po-

czajów, jak i cały Wołyn, przypadł w udziale Rosji. Jednak dopiero na fali represji po powstaniu listopadowym usunięto stamtąd propolskich i prozachodnich bazylianów i sprowadzono z Rosji prawosławnych mnichów. Od tego czasu klasztor stał się ostoją prawosławia i pozostaje nią do dziś. Zresztą w tym czasie na terenie zaboru rosyjskiego unia została carskim dekretem zniesiona, a grekokatolików siłą wcielono do Cerkwi prawosławnej.

Rosyjscy carowie dbali o począjowski monastyr. I tak w 1833r. uznany został za czwarty w hierarchii ważności klasztor Rosji. Z carskiej też fundacji powstała tam neobarokowa dzwonnica oraz nowy ikonostas do tamtejszej cerkwi. Przed I wojną światową, jeszcze za czasów carskich, wzniesiono tam został sobór Św. Trójcy, w stylu nawiązującym do starej rosyjskiej architektury cerkiewnej.

W dwudziestolecie międzywojennym, za czasów II Rzeczypospolitej w Począjowie nadal przebywali prawosławni mnisi, pomimo że większość wśród ruskiej ludności polskich Kresów stanowili unici.

II wojna światowa oszczędziła klasztor. Nie został on zniszczony w czasie działań wojennych oraz po wkrocze-

Freski na ścianie korytarza klasztornego

niu Armii Czerwonej. Również przez cały okres powojenny ławra funkcjonowała jako ośrodek religijny. Może władze sowieckie zdecydowały się na jej utrzymanie jako przeciwwagi dla katolicyzmu i nielegalnej po wojnie unii? Może jako podporządkowany Cerkwi rosyjskiej miał silniej spajać te ziemie z Moskwą?

W czasach radzieckich, podobnie jak i pod zaborem rosyjskim, unia została zniesiona dekretem państwowym, a grekokatolicy urzędowo uznani za prawosławnych. Obecnie po powstaniu niepodległej Ukrainy Kościół Ukraińsko-Bizantyjski pozostający w łączności z Rzymem odrzucił się na terenach zachodniej Ukrainy. Stał się też narodowym Kościołem ukraińskim. Wielu ludzi wróciło więc do unii, część jednak pozostała przy prawosławiu i nadal w wielu miejscowościach są ciągle dwie cerkwie — jedna unicka, a druga prawosławna.

Dziś sytuacja klasztoru jest nadal mało klarowna. Pozostaje on bowiem nadal ośrodkiem rosyjskiego prawosławia, stojąc w opozycji do odrodzonej unii i nowej Ukraińskiej Prawosławnej Cerkwi Autokefalicznej. Cieszy może natomiast wszystkich fakt, że do tamtejszego klasztoru zagląda coraz więcej pielgrzymów,

a wśród nich także ludzi młodych.

Począjowski klasztor dominuje obecnie nadal nad miasteczkiem i nad całą okolicą. Do bramy monastynu dochodzi się obsadzoną drzewami aleją, przy której siedzi zawsze wielu żebraków wyciągających ręce po datki.

Główna cerkiew monastynu, wzniesiona w stylu barokowym, różni się od dawnych budowli carskich. Jej wnętrza jest rozświetlone światłem wpadającym przez okna i mnóstwo złotych. Wnętrze XX-wiecznego soboru Św. Trójcy zdobią też malowidła ascetycznych wschodnich świętych. Ciemne zaś i mroczne wnętrza nastrajają do wewnętrznego wyciszenia i do modlitwy.

W Począjowie odwiedzić też można grobowiec błogosławionego Hioba, który w XVII wieku był tam przełożonym i zmarł w opinii świętości. Grób błogosławionego znajduje się wewnątrz klasztoru. Obok grobu przez maleńki otwór można wcisnąć się do pieczary, w której święty spędzał dni na medytacjach i modlitwie. Można się tam zatrzymać i zastanowić nad sensem życia.

Leszek WĄTRÓBSKI,
fot. autora

AFRYKA

W objęciach Dydony

Mityczna założycielka Kartaginy nie spodziewała się chyba, że tuż obok wyrośnie jedna z największych afrykańskich metropolii.

Tunis rozdarty między arabski świat i euro-cywilizację kusi...

Dzieje Tunezji, jeśli wierzyć naskalnym rytom, zaczynają się już w paleolicie. Kolonia fenicka, Rzymianie, Arabowie i Protektorat Francji to kolejne etapy historycznego rozwoju kraju. W 2-milionowym Tunisie każda burzliwej i kulturowo różnicowanej historii pozostawiła swój ślad. W fenicko-rzymsko-arabsko-francuską tożsamość miasta zatopimy się już na przedmieściach. W Muzeum Bardo — po Muzeum Egipskim najświetniejszym w Afryce — odnajdziemy wspaniałą kolekcję mozaik rzymskich. Twarze starożytnych ułożone z drobnutkich kamyków jak żywe wpatrują się w nas iskrami oczami. Chyląc czoła przed kunsztem artystycznym rzymskich zdobywców, nie zbyt chętnie przypominamy sobie nasze kafelki łazienkowe. Na jakiś czas zegnaliśmy świat starożytny, by rozkoszować się barwną arabską krzątaniną.

W zaułkach starego miasta Medina wita nas strzelistymi meczetami, których w świecie islamu zabraknąć nie może. Turystyczne oczy najbardziej przykuwa meczet Az Zajtuna. Staruszek 13 stulecie go-

Centrum Tunisu — Gmach Ministerstwa Turystyki

ruje już nad przeżartą trochę ząbkami czasu dzielnicą. Kramy, stragany, sklepiki to pozostałe elementy tego egzotycznego zakątki. Skórzane torby, wyroby ceramiczne czy barwne dywany. Wszystko czego nasza turystyczna dusza zapagnie, a nie bezkresowy przecięt portfel podżwignie. Płacimy oczywiście dinarami, które po kursie mniej więcej 1 dinar = 1 dolar dostaniemy w każdym hotelu. Pamiętajmy, że przy wyjeździe za parę dinarów gotowi sprzedają autentyczny antyk! Większość zabytków Kartaginy to niestety ruiny. Jednak np. amfiteatr upływające stulecia należy zakonser-

wować. Dłatego dolary, marki czy co tam chcemy wymieniamy raczej małymi partiami, choć małe na bazarowo-sukowe zakupy nie starczą! No chyba, że na utarczki targowania się mamy czas i ochotę.

Zauroczeni starą i tchnącym egzotyką miastem, nie dajmy się zwieść. Tunis to przede wszystkim nowoczesna metropolia, w której szerokie promenady i szkliste wysokościowie nadają quasi europejskiego charakteru. I dobrze — mieszanica islamsko-arabskiej tradycji z francuskimi naleciałościami czyni Tunis ciekawym. Zwłaszcza, że zaraz przeniesiemy się w kolejny — punicki tym razem wymiar — do Kartaginy. Jeśli nasza wycieczka nie jest zorganizowana, dojedziemy tam zwykłym podmiejskim pociągami. 16 kilometrów to nie długo jak na pokonanie całych wieków historycznej zawieruchy.

Kartagina — fenickie miasto-państwo założone przez Dydonę (814r. p.n.e.) nie jest już co prawda największą potęgą handlową Morza Śródziemnego. Przeżywszy odwiedzin Rzymian, wandalów i przybyły arabskich jest dziś za to potęgą masowej turystyki.

Fenickie sanktuarium, rzymskie termy, akwedukty i... ci wszędziebyłscy handlarze za parę dinarów gotowi sprzedać autentyczny antyk! Większość zabytków Kartaginy to niestety ruiny. Jednak np. amfiteatr upływające stulecia należy zakonser-

wować. Odwiedzając Kartaginę z grupą zorganizowaną nie musimy martwić się o nic. Jadąc na własną rękę pamiętajmy, że do rozrzuconych po mieście ruin możemy kupić jeden zbiorowy, a przeto rozsądny cenowo bilet. Po co przy każdym zabytku sięgać do portfela? Zegnając kikuty rzymskich willi, a nawet starożytności kościół, pamiętajmy, że to co widzieliśmy, UNESCO zaliczyło do grupy najważniejszych zabytków globu!

By wypad do Tunisu był całkowicie spełniony, nie może zabraknąć nas w podstolecznym Sidi Bou Said. Atmosfery miastu nadaje w szczególności kolorystyka urokliwych budynków. Snieżnobiała biel silnie kontrastuje z lazurowymi krzaczastymi okiennicami. Dopelnieniem tej błękitno-białej mieszanki jest oczywiście morze. Punkt widokowy Sidi Bou Said ma silną pozycję na turystycznej mapie stołecznej. Sidi Bou Said to również miasteczko szczególnie przez artystów umiłowane, a gdzieś tu jest rezydencja, którą wybudował sobie sam... prezydent.

Do Souse, Monastynu czy Hammamet — jeśli to one były bazami wypadowymi zawiezie nas z powrotem Luage — tani międzymiastowy Taxi Bus lub znany w tych stronach wynalazek — pociąg. W nim jednak nie spodziewajmy się misternych mozaik.

Piotr KAPIŃSKI,
fot. autora
www.glos.by.ru

Zatracona „Ulica nad Muchawcem”

Brześć oczami artysty

Wiek XIX odchodzi coraz dalej. Czasami przypominasz sobie w zgiełku dnia codziennego, że nie jesteś pierwszym człowiekiem na tej ziemi, że dużo pokoleń już przeminęło. Czasami jakas skąpa wzmianka w gazecie przywoła myśli. Imiona i daty — ile się mieści w myślniku pomiędzy datą urodzenia a śmiercią? Spektakl trwa godzinę lub dwie, a co pozostaje po takim nietrwałym z punktu widzenia czasu widowisku?

W połowie XIX w. w Brześciu gościnnie występował polski teatr pod kierownictwem Pawła Ratajewicza. Aktor, reżyser, dyrektor teatru Paweł Ratajewicz (1818-1885) był jednym z najbardziej poważanych antreprenerów teatrów prowincjonalnych. Współcześni tak o nim pisali: „Nie interesują go ogień, gromy, strzały, duchy i inne zjawiska nienaturalne. Zachwyca sztuką pierwszej kategorii artyzmu”. Teatr, kierownictwo nad którym objął w 1844r. (mając 26 lat!), dużo podróżował. Występowali gościnnie w Lublinie, Suwałkach, Siedlcach, Radomiu, Puławach, Grodnie, Terespolu, Włodawie i wielu innych miastach i miasteczkach. Większość z tych miast teatr odwiedzał niejednokrotnie, tylko do Brześcia i Kobrynia przyjeżdżał jeden raz.

Stanisław Tertulian Krześciński (1810-1902), dekorator, reżyser, spisał wspomnienia o tym wyjeździe. Do zespołu Ratajewicza należał w latach 1857-1874. Wśród innych wydarzeń opisał Brześć Litewski i działalność teatru. Wspomnienia zostały opublikowane dopiero w 1957r., gdy w Warszawie wydano książkę „Koleje losu, czy Materiały do historii teatrów prowincjonalnych”. Oto jakim zobaczył Stanisław Krześciński miasto nad Bugiem:

„Brześć niegdyś leżał nad

samym Bugiem. Było w nim 16 kościołów. Po 1831r. przerobiono go na fortecę, a zabudowania miasta przeniesiono na trzy wiorsty, na przedmieście kobryńskie. W mieście są tylko jednopiętrowe drewniane domy, żeby w wypadku wojny szybko je zburzyć. Został tylko jeden kościół katolicki na obrzeżach miasta przy drodze prowadzącej do Białegostoku. Brzezi Bugu przy fortecy łączy most żelazny. Miasto jest dość bogate, prowadzi się w nim ożywiony handel, jest magazyn topionego tłuszczu, spływu drewna i zbóż różnego rodzaju. Ale cały handel znajduje się w rękach Żydów, którzy są tu bardzo bogaci. Cmentarz niegdyś znajdował się poza miastem, przy drodze prowadzącej do Białegostoku, ale to miejsce zostało przeznaczone na budowę fortecy, a nowy cmentarz powstał przy drodze prowadzącej do Kobrynia. W rzece Muchawiec jest bardzo dużo ryb, aktorzy często chodzili na ryby. Oszczędzali takim czynem na wydatkach na żywność, chociaż ryby na rynku są bardzo tanie. Tak na przykład ryba faszerowana po żydowsku w szynku kosztuje tylko 6 groszy. Wódka natomiast jest bardzo droga, flaszką kosztuje 16 groszy.

Pewnego letniego popołudnia wybuchł duży pożar, który zniszczył cały kwartał miasta. Strażacy byli bezsilni, dopóki nie przyszła im z pomocą jednostka wojskowa z fortecy. Był to kwartał żydowski, zabudowany ciasno chałupkami w cztery rzędy.

Teatr Pawła Ratajewicza przebywał w Brześciu Litewskim ponad rok od 13 czerwca 1858r. do 31 lipca 1859r. W tym czasie odbyło się 105 spektakli, które przyniosły dochód 24 tys. 951 złotych. Wydano natomiast 13 tys. 145 zł. Był to bardzo skromny dochód. Zespół teatralny mieszkał w jednym budynku, było to

bardzo praktyczne, ponieważ próba odbywała się wtedy, jak dyrektor wychodził na podwórko i krzychał: „Próba!”. Aktorzy, których w teatrze było ponad 20, żyli biednie, teatr był zadłużony. Autor wspomnień też szukał dodatkowych zarobków, prowadził lekcje tańca, chociaż z powodu bardzo wysokiej konkurencji opłata za nie była mizerna.

Żeby zwiększyć dochody, teatr przygotowywał benefisy, ale nawet one przynosiły zaledwie 200-400 złotych. W tym czasie w Brześciu znajdowały się w obiegu i ruble, i złotówki, nawet dwujęzyczne rosyjsko-polskie monety „30 kopiejek/2 złote”, „3/4 rubla/5 złotych”, „1,5 rubla/ 10 złotych”, „3 ruble/20 złotych” i inne.

Najwięcej — 1068 zł. zebrało podczas benefisu Aleksandra Krajewskiego, który odbył się 4 marca. Na sąd widów wystawiono komedię „Wasy i peruka”. Aleksander Krajewski (1829-1871) studiował w warszawskiej szkole baletowej. Grał role komediowe, czasami bohaterów. Był również pirotechnikiem, w czasie wolnym prowadził lekcje tańca. Należy zaznaczyć, że na dochody nie miał dużego wpływu talent aktora. Na widowie brzeską bardziej wpływała pogoda, dzień, w którym odbywało się przedstawienie, i inne czynniki wpływające na całokształt życia w mieście.

Teatr wystawiał bardzo dużo spektakli, wśród nich: operetkę „Zareczyny przy fontannie”, komedię „Matka i syn, czy Rozbójnicy w Bawarii”, „Pajac”, „Śliczna żartownisia, czy Niewolnica indyjska”, „Stoliki magnetyczne”, „Życie szulera”, „Babska wyspa”, „Diabelski młyn”, dramaty „Maria Tudor, czy Królowa i sierota”, „Maria Joanna”...

We wrześniu po raz pierwszy zabłysnął talent aktorski Józefa Grzegorza

Teksela (1839-1904). Przyszedł do teatru na rok przed występami w Brześciu i widownia miasta nad Bugiem jako pierwsi ocenili przyszłą sławę. Później Józef Teksel został znanym aktorem i śpiewakiem, ale największą popularność zdobył jako jeden z najjaskrawszych kierowników teatru prowincjonalnego w drugiej połowie XIX w. Miał bardzo dużo pomysłów, posiadał ogromny talent organizatorski, przez wiele lat kierował jednym z najlepszych zespołów artystycznych w Polsce. Ostatnie lata życia spędził w ubóstwie.

Zwykle wystawiali dwa spektakle tygodniowo. W listopadzie odbyło się tylko 3 przedstawienia, z powodu bardzo ostrych mrozów nikt nie przychodził do teatru. 22 listopada odbył się spektakl, który przyniósł 668 złotych, których wystarczyłoby tylko na opuszczenie Brześcia. Jednak nie pozwolili na to mrozy.

W teatrze przy scenie ustawiono 2 piece i 14 grudnia widzowie Brześcia mogli podziwiać „Diabelski młyn”, w którym występował 11-letni syn Krześcińskiego, Ludomir. Grał geniusza, występującego w tym widowisku w trzynastu rolach. Publiczność była zachwycona tym, jak szybko młody aktor się przebrał. „Głośne brawa. Śpiewał i grał jak prawdziwy aktor. Otrzymał za pracę 2 ruble” — w notatkach Krześcińskiego wyczuwalna jest duma ojcowska. Po dwóch miesiącach powtó-

rzone sukces chłopca. Tym razem publiczność obdarowała młodego aktora ciastami i słodyczkami, dostał nawet 5 rubli. Nawet dyrektor teatru wręczył mu 9 złotych. Należy zaznaczyć, że Ludomir Franciszek Krześciński nie został profesjonalnym aktorem. Po trzech latach po sukcesie w Brześciu opuścił scenę, później został bogatym fabrykantem w Odessie.

W Nowy Rok wg starego

stylu grali przedstawienie świąteczne „Rok 1858 i 1859”. Od początku nowego roku nie grali już w niedzielę i czwartki, ponieważ w te dni odbywały się zabawy karnawałowe.

16 lutego Anna Okońska na benefisie wystawiła dramat „Cyganie”, który zebrał pokaźną sumę. Podczas przedstawienia spadł tak duży deszcz, że podwórko teatralne zamieniło się w bajorko. Publiczność nie mogła opuścić teatru, aktorów rozwożono bryczkami. Anna Okońska (1831-1894) debiutowała prawdopodobnie mając 19 lat, występowała w kilku teatrach. W 1856r. zagrała główną rolę w komedii „Estella” w teatrze warszawskim. Ostatnie swe role zagrała w 1878r. w Białej Podlaskiej, zmarła w Warszawie.

10 kwietnia odbył się amatorski koncert dobroczynny na rzecz ubogich. Bliżej lata najbardziej aktywnymi widzami stali się wojskowi. Z zadowoleniem przychodzili do teatru i pomagali aktorom. Tak na przykład 3 czerwca kapitan inżynier Kułak dał w prezencie aktorowi Leopoldowi Tomaszewiczowi za rolę w spektaklu „Nieznane arcydzieło” pierścień z brylantem i 25 rubli. Tenże kapitan, za powtórzenie na jego prośbę „Arcydzieła” dołożył jeszcze 15 rubli dla pozostałych aktorów.

Leopold Tomaszewicz (1832-1898) po raz pierwszy wyszedł na scenę w wieku 7 lat. W zespole Ratajewicza znalazł się 1852r. i pracował z nimi do 1874r. W 1896r. w Łodzi uroczyste obchodzone 50. rocznicę jego pracy aktorskiej. Był niezłym aktorem, podobał się nie tylko prowincjonalnej, ale i warszawskiej publiczności. Zwykle grał w komediach, czasami w operetkach i wodewilach.

Zona Krześcińskiego, aktorka Aniela Klara (1820-1899) 2 czerwca urodziła jedenaścioletniego syna, który nosił imię Otto Miłosław. Następnego dnia zespół musiał wyjechać do Kobrynia na tradycyjny jarmark. „Musiałem zostawić chorą żonę pod opieką dzieci i akuszerki — wspomina szczęśliwy ojciec

Krześciński — i ten tydzień wydawał mi się być tak długim, jak rok”.

W literaturze informacyjnej XX w. znalazła się krótka wzmianka o nowonarodzonym naszym rodaku. Urodzony w Brześciu Litewskim Miłosław Otto Krześciński (1859-1897) już w wieku 5 lat rozpoczął swoją karierę teatralną, występując w teatrze razem z rodzicami i braćmi. Mając 17 lat rozpoczął w Warszawie studia malarskie, po kilku latach powrócił, żeby pracować w teatrze wykonując dekoracje razem z ojcem. Osiedlił się w Lublinie, zajmował się wykonywaniem malowideł w kościołach i pałacach prowincjonalnych. Zmarł w Lublinie w wieku 37 lat.

... W nocy zebrałi wszystkie dekoracje i wczesnym rankiem wyruszyli w drogę. Mieszkańcy Kobrynia nie przyszli na pierwszy spektakl. Nazajutrz natomiast spektakl „Mieszczanie i wieśniacy” zebrał 1246 złotych. Później zbierali coraz mniej pieniędzy. Do Brześcia wrócili po dziesięciu dniach, ale mieszkańcy tego miasta nie chcieli chodzić do teatru latem, spędzali czas na świeżym powietrzu. Spławiwszy długi zespół wyjechał do Siedlec.

Będąc w Brześciu Stanisław Krześciński napisał komedię „Ulica nad Muchawcem”. W tym utworze autor podjął próbę opisanie typowych mieszkańców miasta, obserwując ich życie codzienne. Fabuła komedii toczy się nad brzegiem Muchawca, gdzie miłośnicy łowienia ryb.

Sztuka ta została zatwierdzona przez cenzurę brzeską, nawet role już były rozpisane, dyrektor jednak odkładał próby z dnia na dzień, aż do wyjazdu z Brześcia. „Ulica nad Muchawcem” nie została wystawiona, a później zatracona na zawsze. A szkoda, ponieważ dowiedzielibyśmy się z niej, jacy ludzie mieszkali w tym mieście przed nami, jak nasi przodkowie kochali, flirtowali i „toczyli rozmowy”.

Włodzimierz SUCHOPAR,
Brześć

KALENDARIUM

50 lat okupacji

ciąg dalszy z nr. 45

1946.07.18 — Stronnictwo Pracy zawieszono działalność wobec szykan władz i aresztowań działaczy.

1946.07.28 — PSL na sesji KRN występuje przeciw odraczaniu wyborów do sejmiku i samorządów oraz zarzuca PPR dążenie do totalizmu.

1946.09.10 — List Episkopatu, aby głosować przeciwko tym, „których programy albo metody rządzenia są wrogo zdrowemu rozsądkowi, dobru narodu i państwa, moralności chrześcijańskiej (...)”.

1946.09.26 — Uchwała Rady Ministrów o pozbawieniu obywatelstwa polskiego gen. Andersa i 75 innych wybitnych Polaków.

1946.10.11 — Wzmożenie aresztowań działaczy PSL. Przed wyborami zostani aresztowanych m.in. 147 kandydatów na posłów i ok. 100 tys. członków PSL.

1946.30.16 — Aresztowanie przez bezpiekę Z. Augustyńskiego, red. nac. „Gazety Ludowej”, organu PSL (skazany potem na 15 lat więzienia).

1946.11.22 — Nota protestacyjna USA i Wlk. Brytanii przeciw terrorowi w Polsce (interwencja pozostaje bez echa).

1946.11.28 — Umowa o jedności działania między PPR i PPS (po zdławieniu opozycji wewnątrz jednolitej frontowej PPS).

1946.12.05 — Rozpoczynają działalność grupy ochronno-propagandowe LWP. Do 21.1.1947r. grupy te zorganizowały ok. 67 tys. wieców, spędzając na nie ok. 6 mln ludności i ter-

roryzując ją przed wyborami (zabito przy okazji 273 osoby, kilka tysięcy ujęto).

1946.12.18 — Memoriał Mikołajczyka (prezesa PSL i wicepremiera) do sygnatariuszy Jałty w sprawie nadużyć w kampanii przedwyborczej (opis terroru i nadużyć zajmuje 138 stron).

1946.12.24 — Śmierć w więzieniu w Moskwie ostatniego dowódcy AK gen. Leopolda Okulickiego.

1947.01.05 — Aresztowanie przez bezpiekę płk. Wincentego Kwiecińskiego (III prezes WIN).

1947.01.18 — PSL przekazuje ambasadorom sygnatariuszy Jałty kolejny protest przeciw nadużyciom przedwyborczym.

1947.01.19 — Wybory do sejmiku. W 10 okręgach (na 52) unieważniono listy PSL. Oprócz tego pozbawiono prawa głosu 0,5 mln obywateli i nie dopuszczono członków PSL do składu Komisji Wyborczych. Organizowano pod terrorem zbiorowe, jawne głosowanie. Według fałszerstw rządowych na PSL padło tylko 10,3 proc. głosów. Informacje PSL z 1300 obwodów (na 5527) wykazywały 68 proc. głosów.

1947.01.25 — W. Gomułka ogłasza zwycięstwo nad „wszystkimi siłami wstępczniczą i faszyzmu” (szkoda, że Orwell już nie żył).

1947.02.04 — Wybory prezydenta przez sejm. Został nim przedwojenny agent radziecki w Polsce B. Bierut. Choć posłowie PSL wstrzymali się od głosowania, Bierut dostał 443 głosy (posłów było 442).

1947.05.07 — KC PPR ogłasza „bitwę o handel” i walkę ze spekulacją. PPR próbuje wywołać falę nienawiści do spekulantów, uznając ich za winnych wszelkim niedostatkom.

1947.05.17 — Radkiewicz (szef bezpieki) oświadcza w sejmie o zwolnieniu na mocy amnestii 25 265 osób.

1947.05.25 — Ujawniono się do tego dnia 55 227 osób, głównie AK, WIN i NSZ.

1947.06.02 — Uchwała sejmiku, nadzwyczajne pełnomocnictwa dla rządu w zakresie zwalczania drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie towarowym (sektora prywatnego).

1947.06.08 — Aresztowanie K. Pużaka i innych działaczy socjalistycznych, pozostających poza „jednolitej frontową” PPS. Część z nich zmarła po torturach w więzieniu.

1947.06.29 — Powszechna głódówka Polaków w łagrze k. Riazania. Głodujący (większość więźniów stanowią żołnierze AK) żądają powrotu do Polski.

1947.06.30 — Rada Naczelna PPS potępia krytykowanie polityki gospodarczej PPR.

1947.07.20 — Rozwiązanie części głodujących Polaków z łagru k. Riazania, do Wologdy, Borowicz i republiki Maryjskiej (też nie pensjonaty). Większość więźniów wróciła do Polski w październiku i listopadzie 1947r. Ci, którzy dostali wyroki, wracali w latach 1953-1956.

cdn.
Kwartalnik Stowarzyszenia
„Łagierników”
Żołnierzy AK

POEZJA CZYTELNIKÓW

Złota jesień

Złota jesień swoimi barwami słynąca
To pora roku z ciepłą zimą przechodzącą.
Gdy liście na drzewach w barwy się ubierają,
Z pól zboża, z łąk trawy znikają,
Letnie rośliny powoli umierają.
Pola czarne stoją, widok smutny mają,
Rzeki, które wyschły podczas upalnego lata
Po jesiennych deszczach swe koryta zapelniają.
Ptaki kolejno na zimę do ciepłych krajów odlatują,
Zwierzęta szykują się do długiego snu.
Słońce po niebie chodzi niżej
Z każdym dniem do zimy bliżej,
Dzień robi się coraz krótszy,
Noce zimne, poranki mgliste,
Dla jesieni to zjawisko rzeczywiste.
Będą pojawiać się przymrozki na trawie,
Z ptaków odlatują ostatnie żurawie,
Krążą nad lasami, polami, łąkami,
Niechętnie rozstają się z nami,
Pożegnana pieśń nuci, że na wiosnę powrócą.
Drzewa powoli liście zrzucają,
Wiatr w powietrzu je krząta,
Powoli na ziemię uściela,
W złote barwy ją ubiera.
W słoneczne, ciepłe dni pajęczyna lata,
To pora, chociaż smutna rozstaniem,
Lecz piękna jesienią,
Ludzie nazywają ją porą babiego lata.
Każdy z nas marzy weekend spędzić na tonie przyrody
W tę piękną przedzimową porę,
Na łące, nad brzegiem jeziora łowiąc ryby,
Lub w jesiennym lesie zbierając grzyby.

Kazimierz JONKOWSKI

Szybki, rzetelny, dokładny

Czterdzieste piąte urodziny obchodzi Telewizyjny Kurier Warszawski, najstarszy program informacyjny w telewizji pod niezmienioną nazwą. Z tej okazji otrzymał wyróżnienie „Zasłużony dla miasta stołecznego Warszawy”.

Codziennie 60 minut programu informacyjnego, w tym wydarzenia z miasta, serwis społeczno-kulturalny i newsy gospodarcze, mało polityki, dużo informacji ważnych dla mieszkańców stolicy — to wizytówka Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego. Średnio Kurier ogląda pół miliona widzów.

Kwapich w piekarni i młeczarni

Założycielem i pierwszym redaktorem naczelnym był Stanisław Cześnin. Pierwszy Kurier Warszawski był realizowany na żywo i trwał 20 minut. Nie był emitowany o stałej porze. Zachowały się dwa materiały, które widzowie zoba-

czyli dokładnie 45 lat temu. Jedyna ówczesna reporterka Jadwiga Kwapich postanowiła pokazać poranek w stolicy za pomocą etiud filmowych realizowanych w piekarni i młeczarni.

Z ojca na syna

Dzisiaj emitowanych jest codziennie pięć wydań Kuriera Warszawskiego. W redakcji pracuje 20 reporterów, dziesięciu wydawców i prezenterów. Do dyspozycji mają nowoczesne montaż, kamery, studia. Już tylko weterani pamiętają czas, gdy na zdjęcia jeżdżono tramwajami, a wracano na piechotę. Co innego dzisiaj. Na motorze w jednej osobie kierowca, operator, reporter. Kurier ma to do siebie, że facha przechodzi z ojca na syna, jak w przypadku Stanisława i Marcina Włodarskich.

„07 zgłoś się”

Kurier trafił nawet do filmu. — Skontaktuj się z „Telewizyjnym Kurierem Warszawskim”, oni robili takie naloży na bazar, mogli go

Ekipa Kuriera

gdzieś trafić — grzmiał porucznik Borewicz z serialu „07 zgłoś się”. Już wtedy Telewizyjny Kurier Warszawski był kojarzony z szybką, rzetelną i dokładną informacją. W niedzielę „naloży” gości przeżywała redakcja Kuriera, zaś codziennie najbardziej oblegane jest archiwum — kopalnia wiedzy o warszawia-

kach.

Z okazji jubileuszu rada miasta przyznała Kurierowi medal „Zasłużony dla miasta stołecznego Warszawy”. Odznaczenie wręczył przewodniczący rady Wojciech Kozak, który podkreślał, że nie wyobraża sobie stolicy bez Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego.

WIADOMOŚCI/AD

ROSJA

Sto lat przed Leninem

Czy garnitur Lenina wymaga wymiany? Ocenią eksperci podczas rozpoczynających się w mauzoleum wodza rewolucji październikowej prac, których celem jest utrzymanie w odpowiednim stanie zabalsamowanych zwłok. Potrwać one do 29 grudnia.

Kiedy po raz pierwszy ciało Lenina wystawiono w mauzoleum był ubrany w wojskową kurtkę, ale przed wojną przebrano go w cywilny garnitur. Obecnie co trzy lata garnitur wymieniany jest na nowy.

Profilaktyczne zabiegi z ciałem Lenina prowadzone są co półtora roku. Od 1991r. na ten cel przeznaczane są środki pozabudżetowe. Finansuje je Fundacja Mauzoleum oraz osoby prywatne. Ostatnio takie zabiegi przeprowadzono wiosną 2002r.

Zdaniem rosyjskich specjalistów, przy odpowiedniej konserwacji ciało Lenina może być wystawiane w mauzoleum jeszcze przez co najmniej 100 lat.

WIADOMOŚCI/AD

OBYCZAJE

Marcin a gęsi

Co ma wspólnego święty Marcin z gęsiami? Otóż okazuje się, że 11 listopada — dzień świętego Marcina w wielu krajach obchodzi się z obowiązkową pieczoną gęsią na stole.

„Gęś św. Marcina” jest tradycyjną potrawą we Francji i w Niemczech: w Kolonii na przykład spożywa się 11 listopada pieczoną gęś nadziewaną jabłkami, rodzynkami i kasztanami.

W Szwecji św. Marcin jest patronem gastronomów z południa tego kraju. W Skanii już w przeddzień św. Marcina zbierają się wieczorem w restauracjach całe rodziny i grupy przyjaciół przy „świętomarcinowej” gęsi.

Marcin z Tours to jeden z najpopularniejszych świętych Francji. Żył w latach 316-397. Gdy zmarł biskup Tours, Marcin został wybrany na nowego biskupa tego miasta. Legenda mówi, że nie chciał przyjąć tego urzędu i schował się do klasztornej szopy, w której chowano gęsi. Te jednak zaniepokojone podniosły wrzawę, zdradzając w ten sposób kryjówkę Marcina. Nowego biskupa triumfalnie wprowadzono do Tours, a pamiątka „święto-

marcinowych gęsi” zachowała się po dzień dzisiejszy.

W tej tradycji jest także „wętek ekonomiczny”, bowiem gęsi w listopadzie są najtłustsze. We Francji spożywanie potraw z gęsi połączone jest z degustacją rocznych win. Ten francuski zwyczaj gęsi i młodego wino w dniu św. Marcina rozpowszechnił się w późniejszym okresie w Niemczech, a od XVI w. — w Szwecji.

RADIOZET/AD

Informacja

Narodowe Centrum Naukowo-Oświatowe im. F. Skaryny zaprasza do udziału w Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej „Dialog międzykulturowy na Białorusi: rozwój narodowo-kulturalny i duchowy w warunkach globalizacji”, która odbędzie się przy wsparciu UNESCO 10-12 grudnia 2003r. w Mińsku.

Cel projektu — opracowanie zasad strategii narodowo-kulturalnego i duchowego rozwoju Białorusi w kontekście procesów globalnych. Do dyskusji proponowane są następujące problemy:

- społeczno-kulturalny aspekt globalizacji;
- ideały duchowe i transformacje społeczne: społeczeństwo białoruskie w perspektywie międzykulturowej;
- rola badań społeczno-kulturalnych w rozwoju narodowym;
- inteligencja: problem konsolidacji społeczeństwa;
- zachowanie tożsamości narodowej we wspólnocie Zjednoczonej Europy;
- białoruska kultura narodowa i procesy geopolityczne;
- wzajemne oddziaływanie międzyjęzykowe w perspektywie ekologicznej;
- język jako środek tożsamości narodowej i formy jej istnienia w społeczeństwach okresu przejściowego;
- idea narodowa — przeszłość czy przyszłość?

Zgłoszenia do udziału w konferencji oraz krótkie streszczenie (do 500 znaków) prosimy przysłać pod adresem: NNAC im. F. Skaryny (220050, Mińsk, ul. Rewolucyjna 15, Białoruś) do 20.11.03.

Materiały Konferencji zostaną opublikowane.

Komitet Organizacyjny tel.: (017) 206-57-97; 220-93-50

Szkoła Młodego Dziennikarza-8 Chcesz zostać dziennikarzem?

Jeżeli interesujesz się dziennikarstwem lub działasz w jakiejś organizacji społecznej i chcesz, żeby o jej działalności wiedziało jak najwięcej osób — przyjdź do nas!

Redakcja gazety „Głos znad Niemna” i Zjednoczenie Społeczne „Centrum Trzeci Sektor” zapraszają młodzież do wzięcia udziału w „SzMD-8” w ramach projektu „Otwartość. Informowanie. Dialog.”

Posiadamy wieloletnie doświadczenie pracy z młodymi dziennikarzami, prowadzimy spotkania ze znanymi dziennikarzami grodzieńskimi i krajowymi mediów, zapoznajemy z pracą w redakcji, dajemy możliwość spróbowania siebie w pracy dziennikarskiej lub sekretarza prasowego. Czekaemy na Państwa od 13 do 25 listopada od poniedziałku do piątku w godz. 11.00-16.00 pod adresem: ul. Budionnego 48a-11 ZS „Centrum Trzeci Sektor”.

Szczegółowe informacje pod numerami telefonów: (0152) 72-31-69, 96-74-78

Zjednoczenie Społeczne „Centrum Trzeci Sektor”

Projekt „Otwartość. Informowanie. Dialog.”

Ankieta dla dziennikarzy i sekretarzy prasowych

1. Imię i nazwisko
2. Data urodzenia
3. Adres, telefon kontaktowy (e-mail)
4. Cel uczestniczenia w projekcie
5. Czy mieli Państwo doświadczenie współpracy z mediami lub zjednoczeniami społecznymi? (opisać)
6. Czy mają Państwo możliwość uczestniczenia we wszystkich przedsięwzięciach projektu (trening bazowy — listopad 2003r., staż w redakcjach lud organizacjach społecznych — styczeń-luty 2004r., trening dla zaawansowanych — kwiecień 2004r.)?

7. Prosimy o dołączenie do ankiety rekomendacji w formie dowolnej od redakcji lub organizacji społecznej z jakimi państwo współpracują lub planują współpracować podczas i po uczestnictwie w projekcie.

Uwaga! Wypełnione ankiety należy nadesłać do 25 listopada pod adresem elektronicznym: trecisektor@yahoo.com lub fax: (0152) 96-74-78. Zgłoszenia przyjmowane są również w biurze ZS „Centrum Trzeci Sektor” ul. Budionnego 48a-11 oraz w redakcji „Głosu znad Niemna” ul. Dzierżyńskiego 32.

O wynikach przyjęcia Państwa zgłoszenia można będzie się dowiedzieć 26 listopada pod nr.

tel.: (0152) 96-74-78 Walery RUSIELIK

KĄCIK DZIECIĘCY

Przygody małpizzonka Bronka

1
Gdzieś w Afryce czyli miejscu gdzie jest ciepło nawet w zimie mieszkał sobie małpi chłopiec który Bronek miał na imię

2
Zawsze chodził jak paw dumny chociaż nie ma ich w Afryce wy tak chyba nie chodzą?! na co drogie dzieci licze.

3
Kiedyś tygrys rzekł do Bronka „Zerwij z palmy mi banana” na to nasz małpizson warknął „Nie ma mowy proszę pana”

4
A raz żółwik go poprosił „Wskaż mi do jeziora drogę” lecz małpizson zawiódł żółwia wykrzykując „Nie, nie mogę”

5
Potem w dżungli spotkał lwiatko co płakało z tej przyczyny że zgubiło nieopacznie swą mamusię wśród gestwiny

6

Lwiatko cklwie go prosiło „Jeśli ci się małpo uda z palmy dojrzyj gdzie ma mama taka duża, taka ruda”

7
Ale Bronek jak to Bronek dalej pawim krokiem kroczy i nie martwi się że lwiatko pozostawił bez pomocy

8
Spotkał raz i zebra którą czarne pasy dotąd miała jednak gdzieś je pogubiła no i teraz była biała

9
„Węgłem pasy mi dorysuj” — tak do małpy zebra gada „Nie ma mowy” — parsknął Bronek „Zostań pośmiewiskiem stada”

10
„Nie rozwiążę ci nochala” krzyknął Bronek na głos cały gdy raz dojrzał słońca co mu wiatry trąbę w pęk związały

11

I tak zawsze gdy ktoś Bronka

prosił „Pomóż mi kolego” to nasz Bronek Małpizsonem warczał tylko „Nici z tego”

12

Dnia któregoś nasz bohater było to koło południa wpadł niechcący małpim ciałkiem w jamę głębszą niżli studnia

13

Z niej to krzyknął „Hej zwierzęta uratujcie małpizsona który bez pomocy z zewnątrz w teście jamie pewnie skona”

14

„O tym, że na nasze prośby odkrzyknęły mu zwierzęta „Odpowiadać nie racyleś każdy z nas i dziś pamięta”

15

Lecz podały linę mówiąc „Tak na przyszłość drogi panie — chcesz pomocy — sam pomagaj jeśli tylko będziesz w stanie”

Piotr KARPIŃSKI

BAJKA NA DOBRANOC

Zabawny samochód psa Pucka

-Pies Pucek kupił sobie samochód — zaczął wróbel, a wiadomość ta obiegła okolicę szybciej niż biega wiewiórka. Króliczka Krysią i jej synek Korek, którzy byli sąsiadami psa, nie mogli się doczekać powrotu Pucka. Stali przy drodze i nasłuchiwali warkotu silnika. Dołączyła też do nich wiewiórka Wiedźmuszka i strach imieniem Stach. Wreszcie usłyszeli w oddali: „Pyr-pyr-pyr-bank!” I po chwili obok nich bardzo powoli przejechał z terkotem Pucek w nowym samochodzie. Pyr-pyr-pyr-bank!

- To najzabawniejszy samochód, jaki kiedykolwiek słyszałam — śmiała się króliczka Krysią.

Hayden McALLISTER,
Jane CARRUTH

www.glos.bv.ru

